

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za GOSPODARSTVO, TURIZEM IN ŠPORT

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

Številka IPP: 007-205/2023/
Ljubljana,
EVA: 2023-2180-0031
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Zakon o Kobilarni Lipica – predlog
1. Predlog sklepov vlade: Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji <p style="text-align: center;">S K L E P :</p> Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o Kobilarni Lipica in ga pošlje v sprejetje Državnemu zboru Republike Slovenije po rednem postopku. <p style="text-align: right;">Barbara Kolenko Helbl Generalna sekretarka</p> Priloga: Predlog Zakona o Kobilarni Lipica Sklep prejmejo: – Državni zbor Republike Slovenije – Vsa ministrstva – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov: /
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva: – Matjaž Han, minister, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport – Matevž Frangež, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport – mag. Dejan Židan, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva: /
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora: – Matjaž Han, minister, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, – Matevž Frangež, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport. – Dejan Židan, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, – Dubravka Kalin, generalna direktorica Direktorata za turizem, – Špela Gaberšek Jovanovič, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, – Klauđija Redenšek, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, – Tjaša Tajmer, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, – Alenka Marovt Novak, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, – Nastja Trajkovič, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,

5. Kratak povzetek gradiva:

Z veljavnim Zakonom o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 6/18) (v nadaljevanju: ZKL-1) je Kobilarna Lipica razglašena za spomeniško območje državnega pomena, uveljavljen je bil nov model organiziranosti, saj se je z dotedanji Javni zavod Kobilarna Lipica kot univerzalni pravni naslednik preoblikoval v družbo Holding Kobilarna Lipica, d. o. o., ZKL-1 pa je tudi določil javno službo, ki se preko Vlade RS podeli odvisni družbi Kobilarna Lipica, d. o. o., predvidel pa je tudi ustanovitev odvisne družbe Turizem Lipica, d. o. o., za opravljanje pridobitnih dejavnosti. Pet let po sprejetju ZKL-1 se je ocenil uveljavljen model organiziranosti. Potrebno je, da se odpravijo primanjkljaji, da se bo lahko Kobilarna Lipica razvijala kot nacionalni in vseevropski naravni, kulturni in turistični biser, v središču katerega bo lipicanec, skrb za razvoj črede lipicanskih konj, spomeniškega območja ter kulturnih in naravnih vrednot, ob tem pa se bo Kobilarna Lipica razvijala v svetovno prepoznan in vrhunski konjerejski in konjeniški center.

Na posestvu Lipica se izvajajo sledeče dejavnosti:

- konjereja in konjeništvo,
- varovanje kulturnih in naravnih vrednot,
- turizem, šport in gostinstvo,
- upravljanje s premoženjem Republike Slovenije.

Dejavnosti na območju Kobilarne Lipica so se v preteklosti izvajale v različnih pravno organizacijskih oblikah. S sprejemom ZKL-1 je bil uveljavljen model organiziranosti v gospodarski družbi, tako da je bil ustanovljen Holding Kobilarna Lipica d.o.o., ki je za izvajanje javne službe ustanovil družbo Kobilarna Lipica d.o.o., neizvedena pa je ostala namera zakona, da se pridobitne dejavnosti izvajajo v družbi Turizem Lipica d.o.o.. Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kobilarni Lipica (ZKL-A) leta 2006 je bilo javnemu zavodu omogočeno, da za izvajanje gospodarske dejavnosti kot edini družbenik s soglasjem Vlade RS ustanovi gospodarsko družbo z omejeno odgovornostjo. Lipica Turizem d.o.o. je upravljala hotel Maestoso in gospodarila z njim, izvajala gostinske storitve, tržila športne produkte (golf, tenis, kolesarjenje, minigolf), organizirala poroke, vodila ogledne muzeje in organizirala prireditve na območju Kobilarne Lipica in zunaj njega. Z drugo spremembo zakona leta 2014 se je določilo, da Javni zavod Kobilarna Lipica konec leta 2014 ne sme izkazovati kapitalskih naložb, zato je bila družba Lipica Turizem d.o.o. prenesena na Republiko Slovenijo in s tem v upravljanje s strani Slovenskega državnega holdinga. S tretjo spremembo zakona v letu 2016 je bilo zaradi čedalje slabšega poslovanja tako na področju turizma, kot posledično tudi s težavami v javnem zavodu, ponovno omogočeno izvajanje pridobitne dejavnosti v javnem zavodu, ki posledično pomeni tudi možnost ponovne združitve vseh dejavnosti na območju posestva Kobilarne Lipica v okviru ene pravne osebe.

Z novim Zakonom o Kobilarni Lipica (v nadaljevanju: ZKL-2) ustvarjamo pogoje za razvoj Kobilarne Lipica, učinkovitejše upravljanje, javne naložbe v premoženje Republike Slovenije ter enovito organiziranost, kar bo omogočilo visok standard varovanja kulturnih in naravnih vrednot s hkratnim doseganjem sinergij za uspešno trženje vseh turističnih produktov, v središču katerih so lipicanec, njegova dobrobit, klasična jahalna šola, vrhunske konjeniške dejavnosti ter kulturne in naravne vrednote. Bistvena sprememba je nov koncept upravljanja kulturnih in naravnih vrednot, na eni strani s skrbjo in gospodarjenjem z njimi, kar Kobilarna Lipica uresničuje v imenu in za račun Republike Slovenije, in na drugi strani z njihovim trženjem, kar opravlja v svojem imenu in za svoj račun. S tem modelom vzpostavljamo pogoje za nadaljnja vlaganja države v razvoj kobilarne in obnovo nepremičnin v lasti države, ki bodo omogočile kakovostnejšo ponudbo v vseh sezonah. Z enovito organiziranostjo v eni družbi se Kobilarni Lipica omogoča boljše upravljanje z vsemi viri, vključno z vključevanjem in razvojem zaposlenih. Akreditacija članic in članov nadzornega sveta bo prinesla kakovostnejše korporativno upravljanje in nadzor, organiziranost nove tričlanske uprave pa zagotovila boljše usklajevanje javnih in poslovnih funkcij kobilarne. S celovito preišljenim konceptom sprememb, ki sledijo tudi pričakovanjem poglavitnih deležnikov, kot so zaposleni, civilne iniciative, konjeniška in veterinarska stroka ter lokalne skupnosti na Krasu, lahko Kobilarna Lipica postane zgleden mednarodni konjeniški center, prepoznan po vrhunski skrbi za lipicanca ter za kulturne in naravne vrednote v njenem upravljanju.

Z ZKL-2 se ureja status Kobilarne Lipica in premoženje na posestvu Kobilarne Lipica, ki je v lasti Republike Slovenije, skrb in gospodarjenje ter trženje kulturnih in naravnih vrednot Kobilarne Lipica z namenom uresničevanja javnega interesa, doseganja kulturnih, naravovarstvenih, gospodarskih in razvojnih ciljev Kobilarne Lipica.

V upravljanje Kobilarne Lipica se vgrajujejo načela in mehanizmi korporativnega upravljanja družb v državni lasti, da se doseže najvišje standarde upravljanja, omeji politične vplive na dnevno poslovanje družbe, z izboljšanim upravljanjem pa doseže večja učinkovitost pri doseganju poslanstva in vizije Kobilarne Lipica ter posebne zaščite Kobilarne Lipica pod okriljem Republike Slovenije.

V ZKL-2 se določata poslanstvo in vizija Kobilarne Lipica. Kobilarna Lipica sledi viziji stabilnega in trajnostnega modela delovanja in gospodarjenja.

Z ZKL-2 se zasledujejo naslednji cilji:

- varovanje in mednarodni ugled lipicanca,
- dolgoročno ohranjanje kulturnih in naravnih vrednot,
- varstvo in razvoj spomeniškega območja Kobilarne Lipica,
- varstvo in razvoj konjereje in konjenišva,
- uresničevanje poslanstva Kobilarne Lipica v skladu z načeli upravljanja,
- izboljšanje korporativnega upravljanja družbe z upoštevanjem načel in smernic OECD za korporativno upravljanje družb v državni lasti,
- boljši model vlaganj v premoženje Republike Slovenije v Kobilarni Lipica in s tem njen nadaljnji infrastrukturni razvoj in obnova stavbne dediščine,
- izboljšan model upravljanja, ki se deli na skrb in gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami, kar Kobilarna Lipica opravlja v imenu in na račun Republike Slovenije, in trženje kulturnih in naravnih vrednot, kar Kobilarna Lipica opravlja v svojem imenu in za svoj račun,
- okrepljen strokovni nadzor nad visoko specializiranimi strokovnimi odločitvami, vezanimi predvsem na vzrejo, rejo in dobrobit konj ter konjeniškega dela.

Ključne rešitve, ki jih uvajamo z ZKL-2:

- poslanstvo in vizijo Kobilarne Lipica,
- status in premoženje Kobilarne Lipica,
- model upravljanja, naloge in strokovni nadzor,
- način, načela in cilje upravljanja,
- razvojne dokumente Kobilarne Lipica,
- prihodke Kobilarne Lipica,
- izvajanje investicij in investicijsko vzdrževanje,
- opredelitev spomeniškega območja in nesnovne dediščine,
- organiziranost družbe Kobilarna Lipica d.o.o.,
- ureditev statusnih vprašanj.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE
c)	administrativne posledice	DA/NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij – MSP Zakon bo imel pozitivne posledice na Kobilarno Lipica in hkrati na turizem in gospodarstvo na lokalnem in nacionalnem nivoju.	DA/NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE
e)	socialno področje	DA/NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	DA/NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR

V oceno finančnih posledic za proračun Republike Slovenije v vsakem proračunskem letu so vključeni stroški opravljanja storitev, ki jih za Republiko Slovenijo opravlja Kobilarna Lipica. Ni pa zajeto financiranje investicij in investicijskega načrtovanja v premoženje Republike Slovenije v Kobilarni Lipica.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
MGTŠ	NRP 2130-16-1202	160335	5.000.000,00	5.000.000,00
SKUPAJ			5.000.000,00	5.000.000,00
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport				
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV: I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje): <ul style="list-style-type: none"> - prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, - odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, - obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov. 				
II. Finančne posledice za državni proračun				

<p>Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:</p> <p>II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:</p> <p>Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep, – projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in – proračunske postavke. <p>Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.</p> <p>II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:</p> <p>Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.</p> <p>II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:</p> <p>Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.</p>	
<p>7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.)</p>	
<p>8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:</p>	
<p>Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin. 	<p>DA/NE</p>
<p>Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE – Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE 	
<p>9. Predstavitev sodelovanja javnosti:</p> <p>Pričujoče gradivo je namenjeno javni obravnavi. Pri pripravi zakona so bila opravljena posvetovanja z zaposlenimi v družbah Holding Kobilarna Lipica d.o.o. in Kobilarna Lipica d.o.o., civilnimi iniciativami, z lokalnimi skupnostmi, z Veterinarsko fakulteto in Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani, ter z Združenjem rejcev lipicanca Slovenije, ki so podali pripombe na sedanji zakon in predloge po spremembah. Predlog zakona se obravnava po rednem postopku.</p>	
<p>Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:</p>	<p>DA/NE</p>
<p>Datum objave:</p> <p>V razpravo niso bili vključeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> – predstavniki zainteresirane javnosti. <p>Upoštevani so bili:</p> <ul style="list-style-type: none"> – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani. <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p>	

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
Matjaž Han MINISTER	

**PREDLOG
ZAKONA O KOBILARNI LIPICA
(ZKL-2)**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Kobilarna Lipica je zaradi izjemnih lastnosti, pomembnih za vso Slovenijo in širši evropski prostor, kulturni spomenik državnega pomena. Kobilarna Lipica je najstarejša evropska kobilarna, ki nepretrgano (od ustanovitve leta 1580) vzreja isto pasmo konj, poimenovano po Lipici. Z Zakonom o Kobilarni Lipica je bila leta 1996 (Uradni list RS, št. 29/96) razglašena za kulturni spomenik državnega pomena. V zavesti ljudi je lipicanec eden od simbolov slovenstva.

Kobilarna Lipica je svetovno priznana matična kobilarna lipicancev s potencialom, da postane vrhunski konjerejski in konjeniški center, mednarodno študijsko in raziskovalno središče ter kulturni spomenik državnega pomena, znan tudi v širšem evropskem in svetovnem merilu. Že danes ima Kobilarna Lipica poseben status v mednarodnem merilu, še posebej med rejci in ljubitelji lipicancev po vsem svetu. Je zaščitena znamka in identitetni simbol Republike Slovenije ter je lahko eden od pomembnejših generatorjev razvoja na Krasu.

Pet let po sprejetju Zakona o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 6/18, v nadaljnjem besedilu ZKL-1) je potrebno oceniti takrat uveljavljen model organiziranosti ter odpraviti ugotovljene primanjkljaje. Kobilarna Lipica je potrebno zagotoviti pogoje, da se lahko razvija kot nacionalni in vseevropski naravni, kulturni in turistični biser. V središču tega bo ostal lipicanec, skrb za razvoj črede lipicanski konj, spomeniškega območja ter kulturnih in naravnih vrednot, ob tem pa se bo Kobilarna Lipica razvijala v svetovno prepoznan in vrhunski konjerejski in konjeniški center.

- Vlada RS je zaradi zaznanih pomanjkljivosti sedanje ureditve pristopila k pripravi analize stanja, ki je predstavljena v obrazložitvi tega zakona, in k potrebnim spremembam zakona. Pristopila je tudi k potrebnim spremembam zakona s šestimi glavnimi cilji: V model upravljanja Kobilarne Lipica se v celoti vgradijo načela in mehanizmi v skladu z Načeli Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (angleško Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD) za korporativno upravljanje in Smernicami OECD za korporativno upravljanje družb v državni lasti, vendar na način, da Kobilarna Lipica ostane v upravljanju Vlade Republike Slovenije, pri tem pa se izvedba posameznih specializiranih ravnanj s pooblastilom poveri družbi Slovenski državni holding d.d.,
- V dogovoru z vsemi poglavitnimi deležniki - prvenstveno pa z zaposlenimi v Holdingu Kobilarna Lipica, d. o. o., in odvisni družbi Kobilarna Lipica d.o.o., z lokalnimi skupnostmi in s civilnimi iniciativami - se dosežejo dogovori o potrebnih spremembah modela upravljanja,
- Izboljša se sistem upravljanja Kobilarne Lipica, vzpostavi enovitost organiziranja, pri tem pa ohranja ločeno evidentiranje poslovnih dogodkov,
- Omogoči se boljše upravljanje premoženja Republike Slovenije, predvsem pa investicije in investicijsko vzdrževanje v premoženje Republike Slovenije na območju Kobilarne Lipica,
- Okrepi se sodelovanje javnosti pri upravljanju Kobilarne Lipica, predvsem pa zagotovi strokovni nadzor nad upravljanjem varovanih vrednot, še posebej strokovnih odločitev v zvezi z vzrejo in rejo lipicanskih konj, njihovega zdravja in dobrobiti,
- Odpravijo se pomanjkljivosti in omejitve, ki otežujejo doseganje javnih koristi in namenov, ki so določeni z dosedanjim zakonom in so prenovljeni v novem zakonu.

Z ZKL-1 je Kobilarna Lipica razglašena za spomeniško območje državnega pomena, uveljavljen je bil nov model organiziranosti. Dotedanji Javni zavod Kobilarna Lipica se je kot univerzalni pravni naslednik preoblikoval v družbo Holding Kobilarna Lipica, d. o. o.. ZKL-1 je določil javno službo, ki se preko Vlade RS podeli odvisni družbi Kobilarna Lipica, d. o. o., predvidel pa je tudi ustanovitev odvisne družbe Turizem Lipica, d. o. o., za opravljanje pridobitnih dejavnosti. Do ustanovitve slednje ni nikoli prišlo in je pridobitno dejavnost opravljal Holding Kobilarna Lipica, d. o. o.

Posestvo Kobilarne Lipica je edinstveno okolje, ki s svojo prostorsko ureditvijo, stavbnim jedrom, krajino in specifičnim podnebjem omogoča razvoj primarne dejavnosti kobilarne (konjereje, konjeništa ter varovanja kulturne dediščine in krajine) ter z njo povezanih sekundarnih dejavnosti – turizma, gostinstva in športa.

Kobilarna Lipica je tudi ena od najbolj prepoznavnih turističnih destinacij Slovenije v svetu in se uporablja kot eden od nosilnih identitetnih simbolov pri vseh mednarodnih promocijah slovenskega turizma, v zavesti Slovencev pa je ena od ikon Slovenije.

1.1 Analiza stanja

Sodeč po zgodovinskih dejstvih kobilarna stoji na enem izmed najprimernejših delov Evrope za vzrejo in rejo glede na vplive okoljskih dejavnikov na razvoj. Kobilarna Lipica poseduje infrastrukturo, ki omogoča ponudbo celovite palete storitev, od konjereje, konjeništa, športa, turizma in rekreacije. Mikroklima omogoča praktično celoletno izvajanje omenjenih storitev, zato ima na tem področju Kobilarna Lipica izjemen potencial in prednost. Območje Kobilarne Lipica obsega 311 hektarjev posestva, na katerem potekata vzreja okoli 380 lipicancev in skrb za kulturne in naravne vrednote.

Problemi na območju Kobilarne Lipica se kopičijo že dalj časa in se izražajo tako v fizičnih kazalcih. Izražajo se v zmanjšanju števila obiskovalcev pri vseh dejavnostih, k čemer je močno prispevala tudi pandemija covid-19. Posledično se težave kažejo tudi v finančnih rezultatih, v pomanjkanju kadra, v preteklosti pa tudi v številnih negativnih medijskih objavah, kar je privedlo do negativne percepcije blagovne znamke Lipica.

Ugotavljamo naslednje težave, ki zahtevajo nove normativne rešitve:

- Model upravljanja je nedovršen inotežuje načrtovanje in izvajanje ključnih naložb v infrastrukturo v lasti Republike Slovenije,
- Z zakonom zastavljen model organiziranosti ni izpeljan in ni optimalen, saj se dejavnosti opravljajo v različnih pravnih osebah,
- Sistem ločitve na javno službo in pridobitne dejavnosti onemogoča upravljanje posestva kot celote in s tem doseganje polnega gospodarskega, kulturnega in naravnega potenciala,
- Zaposlenih so umetno razdeljeni v dve pravni osebi in zanje vejata dve različni kolektivni pogodbi,
- Ni ustreznih pravil, ki bi uveljavljale načela korporativnega upravljanja in omejevala možnosti nedovoljenega političnega vplivanja na poslovanje Kobilarne Lipica,
- Trenutna ureditev ne omogoča razvoja Kobilarne Lipica v smeri strokovne pedagoško – raziskovalne inštitucije, Sistem akreditacije nadzornega sveta za zagotavljanje strokovnega in neodvisnega korporativnega nadzora pa je nedovršen.

Z novim Zakonom o Kobilarni Lipica ustvarjamo pogoje za razvoj Kobilarne Lipica, učinkovitejše upravljanje, javne naložbe v premoženje Republike Slovenije ter enovito organiziranost. To bo omogočilo višji standard varovanja kulturnih in naravnih vrednot, sinergije pri trženju vseh turističnih produktov. V središču teh so lipicanec, njegova dobrobit, klasična jahalna šola, vrhunske konjeniške dejavnosti, kulturne in naravne vrednote. Bistvena sprememba je nov koncept upravljanja kulturnih in naravnih vrednot. Ta bo po novem sestavljal dve medsebojno povezani nalogi. Prva je skrb in gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami, ki ga Kobilarna Lipica opravlja v imenu in na račun Republike Slovenije. Druga naloga pa je trženje kulturnih in naravnih vrednot, ki ga bo Kobilarna Lipica opravljala v svojem imenu in za svoj račun. S tem modelom vzpostavljamo pogoje za nadaljnja vlaganja države v razvoj kobilarne in obnovo nepremičnin v lasti države, ki bodo omogočile kakovostnejšo ponudbo v vseh sezonah. Z enovito organiziranostjo v eni družbi se Kobilarni Lipica omogoča boljše upravljanje z vsemi viri, vključno z vključevanjem in razvojem zaposlenih. Akreditacija članic in članov nadzornega sveta bo prinesla kakovostnejše korporativno upravljanje in nadzor, organiziranost nove tričlanske uprave pa zagotovila boljše usklajevanje javnih in poslovnih funkcij kobilarne. S celovito premišljenim konceptom sprememb, ki sledijo tudi pričakovanjem poglavitnih deležnikov, lahko Kobilarna Lipica postane zgleden mednarodni konjeniški center, prepoznan po vrhunski skrbi za lipicanca ter za kulturne in naravne vrednote v njenem upravljanju.

1.2 Zakonsko določena vizija in poslanstvo

Z zakonom prvič določamo poslanstvo in vizijo Kobilarne Lipica.

Poslanstvo Kobilarne Lipica je določeno kot varovanje, razvoj in dobrobit črede lipicanskih konj, lipicanca in konjenišva, varovanje kulturnih in naravnih vrednot in njen razvoj v svetovno prepoznavno matično kobilarno lipicancev. Ta je zasnovana na sožitju med konji, ljudmi in naravo. Poslanstvo Kobilarne Lipica je torej negovati in razvijati tradicijo reje, vzreje in šolanja lipicancev ter ohranjati kulturno krajino, ki je oblikovana z visoko stopnjo sožitja med kulturno rabo in naravnimi značilnostmi prostora za vzrejo lipicancev. Obenem je poslanstvo Kobilarne Lipica razvijati zavest o tradiciji, ki tvorijo jedro povezovanja z naprednimi turističnimi produkti, zasnovanimi na konjeništvu.

Vizija Kobilarne Lipica je postati svetovno prepoznavna matična kobilarna lipicancev. S sožitjem med konji, ljudmi, tradicijo in okoljem želi biti najboljši zgled za gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami, s svojo ponudbo pa destinacija za ljubitelje konjereje in turistične goste.

1.3 Konjenišvo in konjereja

Reja in vzreja zadostnega števila kakovostno šolanih konj je osnova za uresničevanje vizije in poslanstva Kobilarne Lipica. Koncept dela Kobilarne Lipica temelji na uveljavljeni tradiciji reje in vzreje ter šolanja lipicancev na posestvu Lipice. Zagotavlja ohranjanje zadostne genetske raznovrstnosti črede lipicanskih konj ter vzrejo kvalitetnih konj.

Težave na področju reje in vzreje konj so predvsem sledeče:

- pomanjkanje kadra visoko usposobljenih trenerjev in jahačev na področju konjenišva,
- neizkoriščen konjeniški potencial z majhnim številom visoko treniranih konj za predstave Lipiške jahalne šole,
- nezadostno izkoriščen plemenski potencial lipiške črede z mankom osemenjevalnega središča.

V sklopu sedanje obstoječe javne službe se izvajajo vse dejavnosti, vezane na rejo, vzrejo in ohranjanje lipicancev, njihovo šolanje ter konjenišvo. V ta sklop se umešča tudi skrb za varovanje ter ohranjanje kulturnih in naravnih vrednot na območju Kobilarne Lipica. Med dejavnosti, ki jih izvaja kobilarna, spadajo tudi šola jahanja, dresura, izobraževanje in predstave Lipiške jahalne šole, organizacija dogodkov, povezanih s konji ter s kulturnimi in naravnimi vrednotami na območju Kobilarne Lipica.

Velikost črede je že leta dokaj stabilna. Stanje črede lipicanskih konj na dan 31. decembra 2022 pa posameznih kategorijah je sledeče: 30 plemenskih žrebcev, 81 plemenskih kobil, 115 konj naraščaja do četrtega leta starosti in 134 ostalih kategorij konj. V treningu klasične jahalne šole je 83 konj. Od tega je konjev za turistično jahanje 12, vendar za te primanjkuje usposobljenih jahačev. Konj v treningu za vprežne vožnje je 30, usposobljenih voznikov pa je šest.

Eden od pglavitnih dolgoročnih ciljev kobilarne je vzpostavitev primerne strukture znotraj populacije z namenom, da se vzpostavi optimalno razmerje med posameznimi kategorijami konj in zagotovi dolgoročno stabilnost vseh linij žrebcev in rodov kobil.

Delno je bilo to zagotovljeno s povečanjem števila zrejenih žrebet v zadnjih letih in na drugi strani s prodajo živali, ki jih kobilarna ne potrebuje za izvajanje rejskega programa in programov na področju konjenišva. V letih 2020, 2021 in 2022 je po daljšem obdobju ponovno stekla prodaja konj, prodanih je bilo 81 konj. V letu 2023 je bilo prodanih 31 konj.

Pomanjkanje šolanih in testiranih konj je velika ovira za načrtno izvajanje selekcije, ker ni na razpolago dovolj konj za izvajanje dresurnega programa, turističnega jahanja, terenskega jahanja, vožnje s kočijo in konj za načrtno prodajo. To je predvsem posledica napačne kadrovske politike, ki se odraža tako v premajhnem številu jahačev, kot tudi v ustreznem znanju, usposobljenosti in kompetencah jahačev. Posledice tega so nezadostno usposobljeni konji, ki ne morejo doseči primerne prodajne cene lipicanca, kar pomeni dejansko degradacijo lipicanca.

Kobilarna Lipica ne slovi zgolj zaradi lipicancev kot takih, temveč tudi zaradi Lipiške šole jahanja, ki je primerljiva (po programu, ne pa tudi po obsegu) s Špansko jahalno šolo na Dunaju. Usposobljenost konj za tovrstne predstave je in mora biti na najvišjem nivoju. Zahteva vrhunsko znanje tako konj kot trenerjev in jahačev. Prav tako je potrebno konje usposobiti za vožnje s kočijami in za ostale vrste jahanja (turistično jahanje, terensko jahanje, učenje jahanja). Za primerno usposobljenost je potreben ne samo zadostni kader, temveč mora biti le-ta tudi kompetenten, in sicerpo teoretičnem kot tudi po praktičnem znanju.

Tega kompetentnega kadra pa v Lipici že nekaj časa primanjkuje. Ta mora omogočati usposabljanje mladih in kontinuirano izpopolnjevanje ter izobraževanje starejših jahačev in voznikov, potencialno pa tudi izobraževanje za zunanje interesente.

Površine, namenjene šolanju konj, so primerne. Na razpolago so štiri jahalnice in zunanja jahališča.

Strokovna komisija za letni pregled Kobilarne Lipica že več let opozarja tudi na nujnost vzpostavitve osemenjevalnega središča (za pridobivanje, konzerviranje, shranjevanje in distribucijo semena), ki bi ga Kobilarna Lipica morala zagotoviti – tako iz razlogov, vezanih na izvornost, kot tudi zaradi nadzora nad rejo lipincev. S tem bo možno izkoristiti plemenski potencial žrebcev tudi izven Kobilarne Lipica. Kljub temu, da je ZKL-1 predvidel izgradnjo osemenjevalnega središča, se aktivnosti za njegovo izgradnjo še niso začele.

Na tem področju je v povezavi s konjerejo in konjeništvom bistvenega pomena priprava in kvalitetno, ustrezno in pravočasno trženje programov, prirejenih za različne skupine obiskovalcev.

1.4 Kulturna dediščina

Aktivno delovanje države na območju Kobilarne Lipica je utemeljeno tudi z razglasitvijo Kobilarne Lipica za spomeniško območje državnega pomena. Ohranjanje spomeniškega območja je mogoče učinkovito izvajati le z ustreznim, povezanim upravljanjem vseh dejavnosti kot celote. Na področju stanja varstva kulturne dediščine so se razmere po investicijah v zadnjih letih bistveno izboljšale. Več objektov in zlasti dele kulturne krajine je bilo potrebno urediti. Z obnovo večine hlevov, celotnega hofa (graščine z galerijo, muzeja lipincev, galerije in okoliških zgradb ter kakovostno nadgradnjo z avtorsko arhitekturo skupine Kras) ter z ureditvijo večjega dela kulturne krajine, se je vizualna podoba kobilarne izrazito izboljšala. To vpliva tudi na splošni vtis, ki ga dobijo obiskovalci. Za dokončno ureditev bo potrebno dokončati še investicije v obnovo programske jahalnice in ostalih dveh jahalnic, v izredno slabem stanju pa so tudi tehnične delavnice.

Slovenija je 25. marca 2020 v imenu osmih sodelujočih držav sekretariatu Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (angleško United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation – UNESCO) v Parizu oddala večnacionalno nominacijo nesnovne dediščine »Tradicije reje lipincev« za vpis na Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. S sklepom Medvladnega odbora za varovanje nesnovne kulturne dediščine na zasedanju v Rabatu v Maroku 1. decembra 2022 je bila enota nesnovne kulturne dediščine »Tradicije reje lipincev« vpisana na Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. To pomeni veliko priznanje in odgovornost za ohranjanje tradicije reje lipincev za vse rejce po svetu.

1.5 Sinergijski učinki med dejavnostmi

Kobilarna Lipica je živa že več kot štiri stoletja in vse do danes utira pot klasični šoli jahanja in vzreji lipincev v sožitju s kraško naravo ter pri tem neguje odnos človeka z lipincem. Vse aktivnosti v Kobilarni Lipica so osredotočene okoli ene najstarejših kulturnih pasem konj v Evropi.

Na posestvu Lipica se izvajajo sledeče dejavnosti:

- konjereja in konjeništvu,
- varovanje kulturnih in naravnih vrednot,
- turizem, šport in gostinstvo,
- upravljanje s premoženjem Republike Slovenije.

1.6 Model za izvajanje naložb

Posestvo Kobilarna Lipica je v neposredni lasti Republike Slovenije. Vsa zemljišča so vodena v poslovnih knjigah Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport. Vse naložbe, ki jih na posestvu izvaja Republika Slovenija ali Kobilarna Lipica, v skladu z načelom »superficies solo cedit« zrastejo z zemljiščem in so tako neposredna lastnina Republike Slovenije.

V preteklosti so se investicije v Kobilarni Lipica izvajale na različne načine. Medtem ko so investicije v objekte, namenjene izvajanju javne službe, predmet investicijskega transferja med Ministrstvom za

gospodarstvo, turizem in šport in družbo Kobilarna Lipica d.o.o., je več omejitev pri izvajanju investicij v tržne dejavnosti. Investicija v obnovo Hotela Maestoso je bila tako na primer izvedena z dokapitalizacijo družbe Holding Kobilarna Lipica d.o.o., čeprav je nepremičnina neposredno last Republike Slovenije. Ker je v načrtovanju več pomembnih in potrebnih investicij, kot sta obnova bazena ob Hotelu Maestoso in celovita prenova spomeniško zaščenega Hotela Klub, je potrebno pred nadaljnjimi investicijami urediti naložbeni model. Pri tem Vlada RS izhaja iz dejstva, da Republika Slovenija v Kobilarni Lipica vlaga v svoje premoženje in da se lahko tudi investicije izvajajo neposredno. Pri tem Kobilarna Lipica nastopa kot agent v imenu in za račun Republike Slovenije.

1.7 Naložbe v konjeništvo in konjerejo

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport je za leti 2023 in 2024 občutno povečalo javna vlaganja v obnovo kulturne dediščine v Kobilarni Lipica. Trenutno se izvajajo naslednje investicije:

- celovita obnova programske jahalnice z energetske sanacije objekta,
- ureditev in preureditev Silosa v Muzej (nadaljevanje iz leta 2022),
- zamenjava strehe na hlevih 6 in 7.

V letu 2024 so načrtovane:

- ureditev garderob in sedlarne v veznem delu novega hleva,
- ureditev garderob in sanitarij v turističnem hlevu,
- ureditev odvodnjavanja hipodroma,
- razširitev senice in servisnih prostorov,
- ureditev območja za šotorišče za konjeniška tekmovanja,
- pričetek postopkov za umestitev in izgradnjo osemenjevalnega središča.

1.8 Naložbe v ohranjanje kulturne dediščine in kulturne krajine

Poleg grajenih delov in objektov, ki so ključnega pomena za kulturni spomenik, je v načrtu upravljanja Spomeniškega območja Kobilarna Lipica potrebna še:

- celovita prenova Hotela Klub,
- preureditev in razširitev prostorov galerije Avgusta Černigoja,
- obnova italijanske vile v protokolarni objekt,
- obnova cerkve Antona Padovanskega,
- ureditev grajskih vrtov ob graščini,
- obnova drevoredov,
- obnova lipiških vodnjakov,
- obnova lipiškega suhega zidu okoli posestva,
- obnova vstopnih portalov.

1.9 Naložbe v turistično infrastrukturo

Kobilarno Lipica letno obišče več kot 70.000 obiskovalcev, večina je tujcev. Ob podatku, da je bilo leta 1985 več kot 280.000 obiskovalcev, je jasno, da je razvojni potencial posestva Kobilarne Lipica izjemno velik. V zadnjih 50-ih letih je Kobilarna Lipica svojim obiskovalcem nudila široko paleto storitev, od ogledov, predstav, tekmovanj, jahanja, terenskega jahanja, kot storitev s področja gostinstva, hotelirstva in športa. Predvsem slednje pa v kakovosti in primernosti ponudbe v zadnjem desetletju močno nazaduje v primerjavi s konkurenčnimi turističnimi destinacijami. Obiskovalci in turisti pričakujejo na tako elitnih destinacijah tudi primerno spremljajočo turistično in storitveno ponudbo, ki je primerljiva s podobnimi v tujini.

Primarni sestavni del celostnega turističnega proizvoda Lipice je poleg celovite predstavitve domači in tuji javnosti in ciljnim skupinam predvsem umeščanje lipicancev, spomeniškega območja in naravnega okolja v ospredje. Edino tako se omogoča tudi komuniciranje in promocija enega najpomembnejših identitetnih simbolov Slovenije v mednarodnem okolju in na turističnih trgih, s tem pa tudi trajnostno ovrednotenje, varovanje in razvoj te prvovrstne kulturne dediščine Slovenije in Evrope.

Turistični dejavnosti so v Kobilarni Lipica neposredno namenjene naslednje nepremičnine:

- Hotel Maestoso, celovito obnovljen leta 2021, ki s fasado posnema znamenite lipiške ograje,
- Hotel Klub, leta 1981 izgrajeno delo slovitega slovenskega arhitekta Vojteha Ravnikarja, ki ima klasično graščinsko zasnovo, s svojimi arhitekturnimi elementi pa je spomeniško zaščiten kot značilen objekt arhitekture tega obdobja, vendar je hotel že več kot 10 let zaprt,

- bazen ob Hotelu Maestoso, ki je zaradi slabega stanja že dalj časa zaprt, ob prenovljenem hotelu pa še bolj izrazito predstavlja nesprejemljivo črno liso, odsotnost strateško načrtovanega vlaganja države in simbol slabega upravljanja posestva,
- letni vrt, potreben celovite obnove,
- golf igrišče z dotrajanim namakalnim sistemom,
- tenis igrišča, ki so že dalj časa zaprta ter potrebna obnove,
- kiosk ob vstopu v kobilarno, ki bi ga bilo potrebno preurediti in vanj umestiti trgovino s spominki.

Ključne tri investicije na področju turistične infrastrukture v naslednjem obdobju so:

- celovita prenova bazena v Lipici (Lipica Maestoso Spa), za katero je že pridobljeno gradbeno dovoljenje in izdelana projektna dokumentacija,
- obnova letnega vrta, za kar je projektna dokumentacija že izdelana,
- celovita prenova spomeniško zaščitenega Hotela Klub za povečanje nastanitvenih kapacitet in ureditev površin za izvajanje kongresne dejavnosti in dogodkov.

Vse tri investicije so ključne, da se sanira posledice slabega upravljanja v preteklosti ter celovito sanira najožje območje kobilarne, predvsem pa izkoristi celovit potencial turističnih dejavnosti. Investicije so strateško pomembne, saj se z njimi vzpostavljajo strukturni pogoji za izboljšanje poslovanja pridobitnih dejavnosti v Kobilarni Lipica s komplementarnimi vsebinami osnovni dejavnosti Pridobitna dejavnost v nobenem primeru ne sme imeti negativnega vpliva na konjerejo in konjenišvo. Lipica Maestoso Spa predstavlja v tem pogledu nujno potrebno dopolnitev turistične ponudbe za hotelske goste, izven glavne sezone pa ponuja tudi možnosti za rekreacijo otrok in mladine iz bližnjih lokalnih skupnosti. Ti na širšem območju nimajo ustreznega plavalnega bazena. Na drugi strani ustrezne površine za organizacijo kongresnih in drugih dogodkov predstavljajo izboljšanje možnosti za trženje nastanitvenih kapacitet. Edinstvenost lokacije, krajine in vsebin obenem odpira tudi številne poslovne priložnosti z višjo dodano vrednostjo.

Ob omenjenih ključnih investicijah so na področju turističnih dejavnosti potrebne še naslednje investicije manjšega obsega:

- ureditev športnih površin,
- ureditev otroških igrišč,
- ureditev območja za ponije in druge male živali,
- ureditev parkirišč.

Na območju je tudi igrišče za golf z devetimi luknjami in tenis igrišča. Igrišče za golf je eno redkih v Sloveniji, ki zaradi ugodne mikroklimе lahko praktično deluje skozi celo leto. Primerno pa bi bilo, da bi se širilo v območja izven Kobilarne Lipica, predvsem v območja, kjer se s pretiranim zaraščanjem gozdnih sestojev z neavtohtonimi vrstami spreminja mikroklima in se nahajajo potencialna požarišča.

Poleg naložb v objekte je za funkcioniranje načrtovanih investicij v objekte nujno vzpostaviti tudi funkcionalno in primerno infrastrukturo, ki obsega:

- izgradnjo nove transformatorske postaje TP Klub,
- izgradnjo manjkajočih delov kanalizacijskega omrežja med objekti in priključitev na centralno čistilno napravo,
- obnovo in ureditev dotrajanega vodovodnega omrežja,
- ureditev parkirišč zunaj posestva in umestitev trajnostnega prevoza znotraj posestva,
- ureditev dostopa iz smeri Sežana in iz smeri Lokev z ureditvijo parkirišč pred vrati posestva,
- umestitev polnilnic za električna vozila,
- preureditev čistilne naprave za izgradnjo tlačnega voda in ureditev rezervoarja za potrebe zalivanja golf igrišča,
- dokončanje javne razsvetljave,
- ureditev sanitarnih otokov,
- ureditev obvozne poti zunaj območja posestva,
- posodobitev kolesarskih stez iz vseh smeri.

Na podlagi obstoječega ZKL-1 je bila izvedena investicija v prenavo in dograditev Hotela Maestoso, delno so bile obnovljene depandanse, deloma je bil saniran namakalni sistem na golf igrišču in del sredstev se je namenil za osnovni kapital odvisne družbe Kobilarna Lipica d.o.o.

1.10 Organiziranost

Dejavnosti na območju Kobilarne Lipica so se v preteklosti izvajale v različnih pravno organizacijskih oblikah. S sprejemom ZKL-1 je bil uveljavljen model organiziranosti v gospodarski družbi, tako da je bil ustanovljen Holding Kobilarna Lipica d.o.o., ki je za izvajanje javne službe ustanovil družbo Kobilarna Lipica d.o.o.. Neizvedena e ostala namera zakona, da se pridobitne dejavnosti izvajajo v družbi Turizem Lipica d.o.o. V praksi je delovanje obeh družb ostalo povezano (obe družbi danes vodi tudi ista direktorica), zaposleni pa ugotavljajo, da so umetno ločeni na dve družbi in da je organiziranost pripeljala do vrste neživiljenjskih situacij, nepotrebnih podvajanj, nelogičnosti in neenakosti.

Kobilarna Lipica je enovito zaokroženo območje, ki je v 100-odstotni lasti enega lastnika (RS) in katerega dejavnosti so med seboj tesno prepletene. To pomeni, da se mora na enovit način izvajati tudi upravljanje celotnega posestva, če želimo, da bo učinkovito, gospodarno in ne nazadnje tudi preišljeno. Javnost (splošna, turistična in strokovna) dojema Kobilarno Lipica kot celoto z enovitim produktom. Tako se je razvijala tudi organizacijska kultura, zato različni deležniki – vodstvo družb, zaposleni, zainteresirane javnosti na čelu s civilnimi iniciativami – pojmujejo sedanje stanje kot slabo, saj sta na istem dvorišču dva gospodarja. Z novo enovito organiziranostjo v Kobilarni Lipica se bodo zaposleni spet povezali v en kolektiv, izboljšale se bodo sinergije med dejavnostmi, omogočeno bo boljše načrtovanje, poslovanje in trženje.

1.11 Uspešnost poslovanja

Z vidika finančnih rezultatov je Kobilarna Lipica d.o.o., ki opravlja naloge javne službe, v letih 2020 do 2022 poslovala pozitivno. Viri financiranja so 93 odstotni na račun javne službe, razlika pa na račun omenjene pridobitne dejavnosti.

Holding Kobilarna Lipica, d.o.o., ki opravlja izključno tržno dejavnost je v letih 2020 do 2022 posloval negativno in ustvaril izgubo v višini 1.926.198 evrov. Poudariti je potrebno, da gre za obdobje, v katerem je bila turistična dejavnost zaradi posledic pandemije covid-19 izrazito okrnjena oziroma onemogočena. V letih 2020 in 2021 se je izvajala tudi naložba v prenavo nastanitvene in gostinske infrastrukture hotela Maestoso, zato tam posledično ni bilo možno izvajati dejavnosti.

Prihodki od prodaje 2022 v primerjavi z letom 2019 so se dvignili za 39 odstotkov. Finančni odhodki naraščajo in so v letu 2022 skoraj sedemkrat višji kot so bili leta 2019. Zaradi investicije v hotel se je povišala amortizacija za 2,5-krat. Čeprav je čisti poslovni izid še vedno negativen, je bil EBITDA v letu 2022 pozitiven in je znašal +399.051 evrov. Dodana vrednost na zaposlenega se je v obdobju 2019 do 2022 dvignila za skoraj 50 odstotkov.

Družba je v prvi polovici leta 2023 dosegla 2.089.922 EUR čistih prihodkov od prodaje in s tem preseгла prihodke iz prve polovice leta 2022 za 19 odstotkov, zaostanek za planom znaša 2 odstotka, odhodki so dosegli višino 2.541.029 evrov in so za 3 odstotke nižji od planiranih. Stroške materiala so uspeli ohraniti na 2 odstotka pod planom, nerealizirane zaposlitve so učinkovale na nižjih stroških dela od planiranih za 9 odstotkov, posledično so nerealizirane zaposlitve nadomeščali z zunanjimi izvajalci, kar je Kobilarni Lipica skupaj z povečanim obsegom vzdrževalnih del v tem obdobju, povzročilo višje stroške storitev v primerjavi s planom za 24 odstotkov. Finančni odhodki so v prvi polovici leta znašali 132.533 evrov in so bili od lanskoletnih višji za 105 odstotkov ter 3 odstotke nižji od planiranih.

V prvi polovici leta je uspelo doseči pozitiven EBITDA v višini 83.976 evrov, ki je za 6 odstotkov višji od plana ter za 88 odstotkov višji od lanskega, višji od lanskega leta in na nivoju planiranega je tudi EBIT. Čisti poslovni izid v prvih šestih mesecih je negativen v višini -411.713 evrov, realizirana izguba je za 62.437 evrov nižja od planirane in za 16.258 evrov višja od lanskoletne izgube v primerljivem obdobju.

1.12 Pridobitna dejavnost

Turistična dejavnost se na območju kobilarne razvija in izvaja že od 60-ih let dalje. Ker v neposredni bližini ni bilo ustrezne turistične ponudbe za zadostitev potreb gostov, se je tukaj razvila hotelska (Hotel Klub, Hotel Maestoso) in rekreacijska ponudba (golf, minigolf, tenis, konjeniška rekreacija in šport). Osnovni namen razvoja turistične ponudbe je bil izkoristiti turistični potencial, ki ga ima območje Kobilarne Lipica in njenega vplivnega območja, s tem da se ustvarijo in krepijo ekonomski pogoji za trajnostni obstoj, varovanje in razvoj posestva, ki bi zagotavljal tudi ustrezne vire za financiranje tega.

Primarna (varovana dejavnost, čreda, kulturna krajina) in sekundarna dejavnost (turizem, gostinstvo, rekreacija) sta se na območju Kobilarne Lipica pod okriljem enega subjekta izvajali vse do leta 2006, ko je zakonodajalec za zagotovitev večje transparentnosti med primarno in sekundarno dejavnostjo začel spreminjati zakonodajo. Z zakonom iz leta 1996 je bila Kobilarna Lipica razglašena za kulturni spomenik državnega pomena, ustanoviteljske pravice nad Konjerejsko turističnim centrom Lipica pa je prevzela Republika Slovenija in ustanovila Javni zavod Kobilarna Lipica. Z zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o Kobilarni Lipica (ZKL-A) leta 2006 je bilo javnemu zavodu omogočeno, da za izvajanje gospodarske dejavnosti kot edini družbenik s soglasjem vlade ustanovi gospodarsko družbo z omejeno odgovornostjo. Lipica Turizem d.o.o. je upravljala hotel Maestoso in gospodarila z njim, izvajala gostinske storitve, tržila športne produkte (golf, tenis, kolesarjenje, minigolf), organizirala poroke, vodila ogleda muzeja in organizirala prireditve na območju Kobilarne Lipica in zunaj njega. Z drugo spremembo zakona leta 2014 se je določilo, da Javni zavod Kobilarna Lipica konec leta 2014 ne sme izkazovati kapitalskih naložb, zato je bila družba Lipica Turizem d.o.o. prenesena na Republiko Slovenijo in s tem v upravljanje s strani Slovenskega državnega holdinga. S tretjo spremembo zakona v letu 2016 je bilo zaradi čedalje slabšega poslovanja tako na področju turizma, kot posledično tudi s težavami v javnem zavodu, ponovno omogočeno izvajanje pridobitne dejavnosti v javnem zavodu, ki posledično pomeni tudi možnost ponovne združitve vseh dejavnosti na območju posestva Lipica v okviru ene pravne osebe.

Sprememba ZKL v letu 2016 je bila posledica izredno slabega poslovanja gospodarske družbe Lipica Turizem d.o.o., za katero pa je bilo več vzrokov. Glavni vzroki za slabo poslovanje turistične dejavnosti so bili neprimerna ustanovitev družbe brez kakršnega koli zagonskega kapitala, slabo vodenje, administrativne ovire pri celovitem oblikovanju turističnih programov, sestavljenih iz kobilarniških in turističnih programov (pomanjkanje ustreznih produktov).

Uspešnost delovanja turistične dejavnosti v okviru posestva Lipica pa je seveda v največjem delu odvisna od uspešnosti in načina izvajanja primarne dejavnosti Kobilarne Lipica, zato sta obe dejavnosti med seboj neločljivo povezani in soodvisni. Kljub temu je bil z ZKL-1 uveljavljen model, po katerem naj bi Holding Kobilarna Lipica d.o.o. za izvajanje pridobitne dejavnosti ustanovil podrejeno družbo, vendar to zakonsko določilo nikoli ni bilo izvedeno. Javna služba in gospodarske dejavnosti so bile tako izvajane v dveh povezanih subjektih – HKL z izvajanjem pridobitne dejavnosti in hkrati kot obvladujoča družba Kobilarne Lipica d.o.o. kot izvajalke javne službe.

Po uveljavitvi ZKL-1 so se izkazale naslednje pomanjkljivosti sedanje ureditve:

- na enem dvorišču dva gospodarja,
- težave pri vodenju kadrov v enotni način dela, saj sedaj delujejo v dveh pravnih osebah,
- posledično težave pri poenotenju plač in drugih pravic iz dela,
- težave pri zagotavljanju ustreznih zavarovanj (hipotek) pri pridobivanju dolžniških virov,
- zavezanost k javnemu naročanju,
- kompleksen način vodenja in upravljanja.

Glavne težave v poslovanju pridobitnih dejavnosti, ki jih izvaja Holding Kobilarna Lipica d.o.o., se kažejo v pomanjkanju kadrov in dotrajani infrastrukturi. Več poudarka je ob ustrezni opreми za izvajanje gostinske in turistične dejavnosti potrebno posvetiti šoli jahanja in turističnem jahanju, za kar obstaja tudi povpraševanje. Zaradi pomanjkanja kadrov so se te naloge v zadnjih nekaj letih izvajale zgolj v minimalnem obsegu, tako da je prostora za razvoj še veliko. Praktično uspeh celotne gospodarske dejavnosti, ki je povezana z javno službo, temelji na izgledu in usposobljenosti konj in zaposlenih,

1.13 Poslovanje turistične dejavnosti

(Ne)uspešnost poslovanja turistične dejavnosti je predvsem posledica vseh zgoraj naštetih razlogov. Glede na lokacijo in povezanost z eno največjih znamenitosti Slovenije, bi morala ta dejavnost poslovati pozitivno in pokrivati tudi del stroškov javne službe. Da je dejavnost lahko pozitivna, je moč razbrati tudi iz rezultatov glavne turistične sezone, ko turistična dejavnost, kljub vsem zgoraj naštetim težavam, posluje pozitivno. Za strukturno izboljšanje pogojev poslovanja pa je nujno izvesti naložbe v komplementarne dejavnosti, da bo trženje nastanitvenih kapacitet uspešnejše. Poudarja se nujnost obnove bazena, da se v njem uredi sodoben Lipica Maestoso Spa, in ureditev primernih površin za kongresno dejavnost, po kateri je že danes v Lipici veliko povpraševanja, a popolna odsotnost primerne infrastrukture (poslovni in kongresni dogodki se izvajajo v restavraciji Hotela Maestoso).

Dodatni vidik nujnosti enovitega upravljanja posestva Kobilarne Lipica ter nemotenega nadaljevanja izvajanja pridobitnih in turističnih dejavnosti v okviru celovito vodenega posestva, je tudi učinkovita

gospodarska in razvojna izkoriščenost premoženja in naložb Republike Slovenije ob hkratnem zagotavljanju varovanja in razvoja zavarovanih delov posestva.

1.14 Ureditev lastniških vprašanj

Namera Republike Slovenije je, da celovito zaokroži lastništvo Republike Slovenije v celotnem območju Kobilarne Lipica. V ta namen je potrebno rešiti vprašanje stavbne pravice posestva Ravne in hotela Maestoso ter lastniška vprašanja, povezana z etažno lastnino v objektu Hotel Maestoso, kjer je lastnik etažne lastnine v delu objekta družba Casino Portorož d.d.

1.15 Mehanizmi korporativnega upravljanja

Z novim zakonom se v upravljanje Kobilarne Lipica vgrajujejo načela in mehanizmi korporativnega upravljanja družb v državni lasti, da se doseže najvišje standarde upravljanja, omeji politične vplive na dnevno poslovanje družbe, z izboljšanim upravljanjem pa doseže večja učinkovitost pri doseganju poslanstva in vizije Kobilarne Lipica ter posebne zaščite Kobilarne Lipica pod okriljem Republike Slovenije.

1.16 Upravljanje prostora

Zakon o Kobilarni Lipica opredeljuje njeno območje, status in način upravljanja celotnega zavarovanega območja, ki obsega 311 ha posestva s kraško kulturno krajino, čredo lipicanskih konj ter kulturno dediščino. Posestvo vključuje večje število objektov, namenjenih konjereji, konjeništvu, turističnim in gostinskim programom, kulturi, športu in rekreaciji, upravi, stanovanjem in tako dalje.

Razvoj programov, za katere je smiselno iskati prostorske rešitve izven posestva Kobilarne Lipica, je treba zagotavljati s celovitim prostorskim načrtovanjem, ki vključuje vrednote kulturnega spomenika državnega pomena Lipica – Kraška kulturna krajina (EID 1-24521).

1.18 Izhodišča za prenovo zakona

Ob analizi stanja in pogovorih z deležniki so bile identificirana naslednja področja, ki terjajo ustrezne spremembe v zakonu:

- vizija in poslanstvo Kobilarne Lipica za urejanje razmerij med vrednotami, ki jih Republika Slovenija varuje v Kobilarni Lipica, s tem pa določitev podrejenosti ostalih dejavnosti skrbi za ohranitev in razvoj črede lipicanskih konj, ohranitev in varovanje kulturnih in naravnih vrednot, vendar uveljavitev takšnega modela, ki bo omogočal sobivanje varovanja kulturnih in naravnih vrednot na eni strani s sinergijskim razvojem turizma in krepitev vloge Kobilarne Lipica v širši turistični ponudbi Krasa in Slovenije,
- razvoj reje in vzreje lipicancev kot mednarodne varovane nesnovne kulturne dediščine, vpisane na UNESCO Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva, z vključitvijo dodatnih nalog in odgovornosti za sodelovanje med kobilarnami in rejci v svetu,
- prehod na enovit model organiziranosti v eni gospodarski družbi, a ločenim računovodenjem in evidentiranjem poslovnih listin za gospodarsko dejavnost,
- vključitev načel sodobnega korporativnega upravljanja v skladu z Načeli OECD za korporativno upravljanje in Smernicami OECD za korporativno upravljanje družb v državni lasti,
- sprememba modela upravljanja in vlaganj v Kobilarni Lipica v skladu z načelom, da je premoženje neposredna lastnina Republike Slovenije in da Republika Slovenija vlaga svoja sredstva v svoje premoženje, pri čemer Kobilarna Lipica deluje kot agent v imenu in na račun Republike Slovenije,
- način upravljanja Kobilarne Lipice v pristojnosti Vlade Republike Slovenije ter posledično pristojnosti in dolžnosti državnih organov pri izvajanju upravljanja ter medsebojnem sodelovanju in
- odprava ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti, ugotovljene v revizijah Računskega sodišča Republike Slovenije.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Z novim zakonom se zasledujejo naslednji cilji:

- dolgoročno ohranjanje kulturnih in naravnih vrednot,
- varstvo in razvoj spomeniškega območja Kobilarne Lipica,

- varstvo in razvoj konjereje in konjenišva,
- uresničevanje poslanstva in vizije Kobilarne Lipica v skladu z načeli upravljanja,
- sledenje in uresničitev ter ohranjanje vizije Kobilarne Lipica,
- nov model upravljanja Kobilarne Lipica, ki ga sestavljata skrb in gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami, ki ga Kobilarna Lipica izvaja v imenu in na račun Republike Slovenije, in trženje kulturnih in naravnih vrednot, ki ga Kobilarna Lipica izvaja v svojem imenu in za svoj račun,
- izboljšanje korporativnega upravljanja družbe z upoštevanjem načel in smernic OECD za korporativno upravljanje družb v državni lasti,
- boljši model vlaganj v premoženje Republike Slovenije v Kobilarni Lipica,
- okrepljen strokovni nadzor nad visoko specializiranimi strokovnimi odločitvami, vezanimi predvsem na vzrejo, rejo in dobrobit konj ter konjeniškega dela, pri tem pa uvajanje načel kvantitativne genetike za odpravljanje tveganj prevelikega koeficienta sorodstva.

2.2 Načela

Z novim zakonom se zasledujejo naslednja načela:

- načelo gospodarnosti pomeni, da je potrebno pri gospodarjenju s Kobilarno Lipica ravnati učinkovito in gospodarno z namenom uresničevanja poslanstva in vizije Kobilarne Lipica ter razvojne strategije,
- načelo odgovornosti pomeni, da je potrebno pri gospodarjenju s Kobilarno Lipica ravnati strokovno, skrbno in odgovorno,
- načelo preglednosti pomeni, da se zagotavlja preglednost vodenja postopkov in sprejemanja odločitev,
- načelo javnega interesa pomeni skrb in gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami in temu prilagojeno trženje kulturne dediščine in naravnih vrednot,
- načelo korporativnega upravljanja.

2.3 Poglavitne rešitve

Z novim zakonom nadomeščamo v celoti obstoječi Zakon o Kobilarni Lipica in z njim urejamo:

- poslanstvo in vizijo Kobilarne Lipica,
- status in premoženje Kobilarne Lipica,
- način, načela in cilje upravljanja,
- razvojne dokumente Kobilarne Lipica,
- naloge v zvezi s skrbjo in gospodarjenjem s kulturnimi in naravnimi vrednotami ter s trženjem kulturnih in naravnih vrednot, ter strokovni nadzor nad izvajanjem teh nalog in upravljanjem,
- prihodke Kobilarne Lipica,
- izvajanje investicij in investicijsko vzdrževanje,
- opredelitev spomeniškega območja in nesnovne dediščine,
- organiziranost družbe Kobilarna Lipica d.o.o.,
- ureditev statusnih vprašanj.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona zajema oceno finančnih posledic za proračun Republike Slovenije v vsakem proračunskem letu (5.000.000 evrov letno), kjer so vključeni stroški opravljanja storitev, ki jih za Republiko Slovenijo opravlja Kobilarna Lipica. Ni pa zajeto financiranje investicij in investicijskega načrtovanja v premoženje Republike Slovenije v Kobilarni Lipica.

Predlog zakona nima finančnih posledic za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva v višini 5.000.000 milijonov evrov letno so zagotovljena v finančnem načrtu Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport v Proračunu RS za leti 2023 in 2024.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE V PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

Prikaz ukrepov pomoči v nekaterih državah članicah Evropske unije:

Avstrija	<ul style="list-style-type: none"> – Kobilarna Piber vzreja lipicance za Špansko dvorno jahalno šolo na Dunaju. – Kobilarna Piber in jahalna šola na Dunaju sta organizirani v okviru ene pravne osebe. – Družba je v 100 odstotni državni lasti in jo ureja poseben zakon. – Vse pravice družbenika izvršuje ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. – Organa družbe sta dva: dvočlanska uprava in nadzorni svet. Slednji ima šest članov, od katerih jih štiri (vključno s predsednikom) imenuje ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. Dva člana sta predstavnika zaposlenih. Nadzorni svet imenuje upravo, in sicer za največ pet let. – Njene poglobitve naloge v javnem interesu so: tradicionalna vzreja lipicancev za potrebe jahalne šole, ohranjanje klasične jahalne umetnosti in zgodovinske tradicije Španske dvorne jahalne šole, vodenje mednarodnega registra čistokrvnih lipicancev. – Njihov cilj ni velik dobiček, temveč da sami pokrijejo večji del stroškov in niso preveč odvisni od države. – Povezujejo se z drugimi dunajskimi institucijami (Dunajski dečki).
Hrvaška	<ul style="list-style-type: none"> – Kobilarna v Đakovu je ena najstarejših kobilarn v Evropi. – Kobilarna je organizirana kot javni zavod, katerega ustanoviteljica je država. – Zraven vzgoje in selekcije lipicancev se ukvarjajo še z dresuro konj za športna tekmovanja in s pridelavo hrane. – Konji so namenjeni tudi turistični dejavnosti/ponudbi. – Pravice in dolžnosti ustanovitelja izvršuje ministrstvo, pristojno za kmetijstvo. – Kobilarna ima dva najpomembnejša organa: upravni svet (predsednik in štirje člani) in ravnatelj. Statut pa ji omogoča, da ustanovi tudi strokovni svet. – Kobilarna se financira iz državnega proračuna (80 odstotkov) in iz svoje dejavnosti.
Nemčija	<ul style="list-style-type: none"> – Glavna deželna kobilarna Marbach je največja in najstarejša v Nemčiji. – Vzrejajo konje za tekmovanja, šport in prosti čas. – Je v lasti dežele Baden-Württemberg in je podrejena ministrstvu za kmetijstvo in varstvo potrošnikov. – Imajo osemenjevalni center in organizirajo jahalno šolo in šolo vožnje z vprego. – Skoraj polovico svojih stroškov pokrijejo sami z vzrejo žrebičkov, plačili za pripust žrebcev in s prodajo konj. – Med ostalimi viri so še oskrbnine za tuje konje, pridelava ogrščice in žit. – Vedno večji pomen pa imajo turistične dejavnosti, letna parada, razne prireditve in tekmovanja.
Slovaška	<ul style="list-style-type: none"> – V Kobilarni Topolčianky se posvečajo vzreji štirih različnih vrst konj, med njimi tudi lipicancev. – Kobilarna deluje kot podjetje v državni lasti in sodi k kmetijskemu resorju. – Polovico finančnih sredstev je zagotovljenih s strani države.
Švica	<ul style="list-style-type: none"> – Državna kobilarna Avenches je organizirana znotraj vladne nacionalne raziskovalne institucija Agroscope, ki se ukvarja z raziskovanjem na področju kmetijstva in pridelave hrane. – Temeljne dejavnosti kobilarne so raziskave in razvoj. – Kobilarna je center znanja za vzreditelje, za lastnike konj in razne organizacije, saj imajo tudi svoj svetovalni center z mrežo strokovnjakov z različnih področij. – V sodelovanju s kmetijsko šolo organizirajo poklicno usposabljanje za poklice s tega področja, trenirajo pa tudi konje. – Sodelujejo z univerzami, organizirajo strokovne seminarje, vodijo tudi obsežen dokumentacijski center o vsem, kar je povezano s konji. – Turizem ni poglobitva dejavnost kobilarne, temveč bolj njen stranski učinek. – Dejavnost kobilarne je (razen raziskovalne) v celoti financirana iz proračuna.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

- a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov: Zakon nima administrativnih posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.
- b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov: Zakon nima administrativnih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Zakon nima posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Predlog zakona pozitivno vpliva na gospodarstvo, saj spodbuja razvoj turizma na območju Kobilarne Lipica ter gospodarstva, posebej turizma Obalno-kraške regije in Slovenije kot celote. Priložen je MSP test.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Predlog zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona ne vpliva na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

- Predstavitev sprejetega zakona:
Za predstavitev predloga zakona je pristojno Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport.

- Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:
Izvajanje zakona se izvaja pretežno v Kobilarni Lipica in v družbi, ustanovljeni za njeno upravljanje. Del nalog ima Vlada Republike Slovenije kot skupščina družbe in kot državni organ, ki sprejema ključne strateške dokumente. Skrbniške naloge v imenu Republike Slovenije opravlja Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport. Pri izvajanju nadzora in pri varovanju kulturnih in naravnih vrednot sodelujejo še Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za naravne vire in prostor in Ministrstvo za kulturo ter pristojne državne inšpekcije.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona bo objavljen na portalu e-demokracija.

Sodelovanje javnosti:

Pri pripravi zakona so bila opravljena posvetovanja z zaposlenimi v družbah Holding Kobilarna Lipica d.o.o. in Kobilarna Lipica d.o.o., župani lokalnih skupnosti na Krasu, s civilnimi iniciativami in z Združenjem rejcev lipicanca Slovenije, pa tudi z Veterinarsko fakulteto in Biotehniško fakulteto Univerze v Ljubljani, ki so podali pripombe na sedanji zakon in predloge po spremembah.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN

Pri pripravi predloga zakona ni sodeloval zunanji strokovnjak oziroma pravna oseba.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- Matjaž Han, minister, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,

- Matevž Frangež, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport.
- Dejan Židan, državni sekretar, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Dubravka Kalin, generalna direktorica Direktorata za turizem,
- Špela Gaberšek Jovanovič, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Klaudija Redenšek, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Tjaša Tajmer, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Alenka Marovt Novak, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Nastja Trajkovič, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Andreja Rupar Knez, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport.

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

(1) Ta zakon ureja status Kobilarne Lipica in premoženje na posestvu Kobilarne Lipica, ki je v lasti Republike Slovenije, skrb in gospodarjenje ter trženje kulturnih in naravnih vrednot Kobilarne Lipica z namenom uresničevanja javnega interesa ter doseganja kulturnih, naravovarstvenih, gospodarskih in razvojnih ciljev Kobilarne Lipica.

(2) Ta zakon določa poslanstvo, vizijo, načela, cilje in organiziranost Kobilarne Lipica.

2. člen (pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

- »Kobilarna Lipica« je matična kobilarna lipicancev, ki je spomeniško območje državnega pomena (EID 1-07245) in obsega kraško krajino, preoblikovano za potrebe paše konj, vključno z grajenimi strukturami, čredo lipicanskih konj, znanja, veščine in procese za rejo in vzrejo lipicancev, pravice intelektualne lastnine in premoženje v lasti Republike Slovenije;
- »posestvo Kobilarne Lipica« so nepremičnine v obsegu spomeniškega območja iz tretjega odstavka 22. člena tega zakona;
- »nepremičnine izven posestva Kobilarne Lipica« predstavljajo Posestvo Ravne z neposredno okolico, ki so kmetijska zemljišča v lasti Republike Slovenije v katastrskih občinah Kal (2499) in Stara Sušica (2496), na katerih poteka vzreja mladih lipicanskih konj, in nepremičnine, ki jih ima Republika Slovenija v lasti v vplivnem območju Kobilarne Lipica in izven njega, in je namenjeno vzreji lipicancev;
- »vplivno območje Kobilarne Lipica« je kulturni spomenik državnega pomena Lipica – Kraška kulturna krajina, EID 1-024521, razglašen z Odlokom o razglasitvi Kraške kulturne krajine v Lipici za kulturni spomenik državnega pomena (Uradni list RS, št. 57/10);
- »lipicanec« je slovenska avtohtona plemenita pasma konj svetovnega ugleda, ki je nastala z načrtnim zgodovinskim razvojem pasme na slovenskem Krasu v Kobilarni Lipica;
- »čreda lipicanskih konj« so vsi lipicanci v lasti Republike Slovenije;
- »kulturne in naravne vrednote« predstavlja vsa dediščina in vse vrednote, ki so predmet zaščite in varovanja po tem zakonu.

II. POSLANSTVO IN VIZIJA

3. člen (poslanstvo in vizija)

(1) Poslanstvo Kobilarne Lipica je ohranjanje genetske pestrosti in razvoj črede lipicanskih konj, ohranjanje in razvoj lipicanca, konjeništvu in klasične jahalne šole, varovanje kulturnih in naravnih vrednot ter predstavljanje in izobraževanje javnosti o teh vrednotah.

(2) Vizija Kobilarne Lipica je biti svetovno prepoznavna matična kobilarna lipicancev, ki bo s sožitjem med konji, ljudmi, tradicijo in okoljem najboljši zgled za skrb in gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami ter jih bo tržila z vrhunskimi storitvami za ljubitelje, obiskovalce in goste.

III. STATUS IN PREMOŽENJE

4. člen (status)

(1) Kobilarna Lipica je predmet posebne zaščite in varovanja Republike Slovenije.

(2) Kobilarna Lipica je v izključni in trajni lasti Republike Slovenije. Premožnja v Kobilarni Lipica iz 5. člena tega zakona ni dovoljeno prodajati ali obremeniti, razen v primerih in po postopkih, ki so določeni s tem zakonom.

(3) Prostorska ureditev posestva Kobilarne Lipica se določi z državnim prostorskim načrtom. Zaradi zagotavljanja prostorsko usklajenih in medsebojno dopolnjujočih razmestitev dejavnosti območje državnega prostorskega načrta lahko vključuje tudi vplivno območje, če so ureditve skladne z dejavnostmi, ki prispevajo k ohranjanju in promociji kulturnih vrednot vplivnega območja.

5. člen (premoženje)

(1) Premožnje v Kobilarni Lipica obsega zlasti:

- čredo lipicanskih konj,
- nepremičnine na posestvu Kobilarne Lipica, vključno z grajenimi strukturami,
- pravice intelektualne lastnine, povezane s Kobilarno Lipica,
- premičnine, ki so v lasti Republike Slovenije.

(2) Nepremično premoženje na posestvu Kobilarne Lipica in nepremično premoženje izven posestva Kobilarne Lipica, ki je v lasti Republike Slovenije in je namenjeno izvajanju nalog po tem zakonu, se ne sme obremeniti ali odtujiti, razen v primerih in po postopkih, ki so določeni s tem zakonom.

(3) Črede lipicanskih konj, premične kulturne dediščine in pravic intelektualne lastnine Republike Slovenije iz prve, tretje in četrte alineje prvega odstavka tega člena, se ne sme obremeniti ali odtujiti, razen v primerih, določenih s tem zakonom.

(4) Premično kulturno dediščino iz prejšnjega odstavka predstavljajo stavbna oprema v kulturnih spomenikih, oprema Kapele sv. Antona Padovanskega, zbirka likovnih del Avgusta Černigoja, vzrejne knjige, muzejska zbirka Kobilarne Lipica in parkovna plastika – forma viva.

(5) Nepremično premoženje na posestvu Kobilarne Lipica, ki je v lasti Republike Slovenije in ni potrebno za opravljanje nalog skrbi in gospodarjenja s kulturnimi in naravnimi vrednotami iz 12. člena tega zakona, se lahko da v najem družbi iz prvega odstavka 9. člena tega zakona v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje s stvarnim premoženjem države in predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine.

(6) Premično premoženje na spomeniškem območju, ki je v lasti Republike Slovenije in ni kulturna dediščina ter ni potrebno za opravljanje nalog po tem zakonu, se lahko proda, odda v najem ali odtuji v skladu s predpisi, ki urejajo ravnanje s stvarnim premoženjem države.

(7) Na podlagi načrta razpolaganja z lipicanci iz šeste alineje drugega odstavka 11. člena tega zakona se lahko ne glede na tretji odstavek tega člena posamezne konje iz črede lipicanskih konj, ki niso potrebni za izvajanje nalog iz 12. člena tega zakona, proda, odda v najem ali odtuji. S prodajo, oddajo v najem ali odtujitvijo se ne sme ogroziti dolgoročnega zagotavljanja plemenskega jedra črede lipicanskih konj iz tretjega odstavka 41. člena tega zakona.

(8) Prihodki od prodaje, oddaje v najem ali odtujitve iz petega, šestega in sedmega odstavka tega člena, predstavljajo prihodek Republike Slovenije, razen v primeru prihodkov od prodaje, oddaje v najem ali odtujitve kot posledice vzdrževanja kulturne in naravne krajine in oddaje stanovanj na posestvu Kobilarne Lipica v najem, ki predstavljajo prihodek družbe iz prvega odstavka 9. člena tega zakona.

(9) Pogodba, sklenjena v nasprotju s tem členom, je nična.

IV. UPRAVLJANJE KOBILARNE LIPICA

6. člen (upravljanje)

(1) Upravljanje Kobilarne Lipica zajema:

- skrb in gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami, kar vključuje naloge za ohranjanje in razvoj črede lipicanskih konj, njihove reje in vzreje, konjeništvu po izročilu klasične jahalne šole,

ohranitev naravne in kulturne krajine, promocijo lipicanca, ohranitev obstoječega premoženja in vlaganja za njegovo povečanje in druge naloge iz 12. člena tega zakona ter

- trženje kulturnih in naravnih vrednot in z njimi povezanih storitev, kar vključuje izvajanje gospodarskih in turističnih dejavnosti Kobilarne Lipica iz 13. člena tega zakona.

(2) Upravljanje iz druge alineje prejšnjega odstavka mora biti usklajeno z upravljanjem iz prve alineje prejšnjega odstavka.

7. člen (načela upravljanja)

Pri upravljanju Kobilarne Lipica se upoštevajo naslednja načela:

- načelo gospodarnosti, ki pomeni, da je potrebno pri gospodarjenju s Kobilarno Lipica ravnati učinkovito in gospodarno z namenom uresničevanja poslanstva in vizije Kobilarne Lipica v skladu s tem zakonom ter razvojno strategijo iz prvega odstavka 10. člena tega zakona;
- načelo odgovornosti, ki pomeni, da je potrebno pri gospodarjenju s Kobilarno Lipica ravnati skrbno, odgovorno;
- načelo preglednosti, ki pomeni, da se zagotavlja preglednost vodenja postopkov in sprejemanja odločitev;
- načelo javnega interesa, ki pomeni skrb za zdravje in vzorno oskrbo konj ter varovanja kulturnih in naravnih vrednot;
- načela in smernice korporativnega upravljanja.

8. člen (cilji upravljanja)

Cilji upravljanja Kobilarne Lipica so:

- varstvo in razvoj konjereje in konjenišva po izročilu klasične jahalne šole;
- dolgoročno ohranjanje kulturnih in naravnih vrednot, kot so določene s tem zakonom;
- varstvo in razvoj spomeniškega območja Kobilarne Lipica;
- pospešen razvoj Kobilarne Lipica;
- uresničevanje poslanstva in vizije Kobilarne Lipica v skladu z načeli upravljanja iz prejšnjega člena;
- spodbujanje trajnostnega razvoja v vplivnem območju Kobilarne Lipica.

V. DRUŽBA KOBILARNA LIPICA

9. člen (ustanovitev in dejavnost družbe)

(1) Kobilarno Lipica upravlja družba, katere ustanoviteljica in edina lastnica je Republika Slovenija, ki poslovnega deleža ne sme deliti ali prenesti na drugo osebo.

(2) Družba pri svojem poslovanju uresničuje cilje iz prejšnjega člena. Družba ustvarjen dobiček namenja razvoju upravljanja iz prve alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona in se ga ne izplača lastniku.

(3) Firma družbe je Kobilarna Lipica d.o.o. (v nadaljnjem besedilu: družba). Družba ima sedež v Lipici.

(4) Skrb in gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami iz prve alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona družba opravlja v imenu in za račun Republike Slovenije.

(5) Trženje kulturnih in naravnih vrednot ter z njimi povezanih storitev iz druge alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona družba izvaja v svojem imenu in za svoj račun.

(6) Skrbnik nalog, ki jih ima Republika Slovenija za upravljanje Kobilarne Lipica, je ministrstvo, pristojno za turizem (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), pri tem pa sodeluje in usklajuje z drugimi ministrstvi, pristojnimi za posamezne vidike upravljanja, reje in vzreje konj, konjenišva ter varovanja kulturnih in naravnih vrednot.

(7) Za družbo ne velja sistem plač javnih uslužbencev.

10. člen

(razvojna strategija in načrt upravljanja spomeniškega območja)

(1) Za doseganje ciljev upravljanja iz 8. člena tega zakona Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) sprejme razvojno strategijo Kobilarne Lipica za obdobje desetih let (v nadaljnjem besedilu: razvojna strategija).

(2) Razvojno strategijo pripravi družba v sodelovanju z ministrstvom, ki zbira in usklajuje predloge ministrstev, pristojnih za finance, za živilorejo in veterino, za naravne vire in prostor ter za kulturo iz njihovih delovnih področij.

(3) Z razvojno strategijo se določijo strateški cilji razvoja Kobilarne Lipica in ukrepi za njihovo uresničitev. Razvojna strategija vsebuje zlasti smernice in cilje glede:

- razvoja črede lipicanskih konj in dobrobiti živali,
- razvoja konjereje in konjeništvu, še zlasti klasične šole jahanja,
- razvojnih naložb za razvoj Kobilarne Lipica ter gradnje, obnove in vzdrževanja objektov,
- upravljanja kulturne krajine,
- vsebin načrta upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica,
- trajnostnega razvoja v vplivnem območju Kobilarne Lipica,
- razvoja kadrov, zlasti na področju konjeništvu in klasične šole jahanja,
- mednarodnega sodelovanja,
- trženjskih aktivnosti v Kobilarni Lipica.

(4) Načrt upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica pripravi družba in ga sprejme vlada za obdobje petih let. Posamezne vsebine, potrebne za pripravo načrta upravljanja, se pripravijo v sodelovanju z ministrstvi, pristojnim za živilorejo, za kulturno dediščino, za naravne vire in prostor ter za turizem. Pred sprejemom družba za načrt upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica pridobi mnenje pristojne organizacije za varstvo kulturne dediščine, in pristojne organizacije za varstvo narave.

(5) Načrt upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica vključuje najmanj:

- vizijo varstva in razvoja spomeniškega območja Kobilarne Lipica,
- pomembne usmeritve in načrt za razvoj konjereje, konjeništvu in varstva kulturne dediščine,
- pregled kulturne dediščine in varovanih sestavin, ki jih je potrebno ohranjati in razvijati,
- načrt varstva in razvoja posamičnih kulturnih vrednot, ki jih je posebej potrebno ohranjati in razvijati,
- načrt predvidenih prostorskih ureditev, vključno s prostorskimi ureditvami v vplivnem območju, če je to potrebno zaradi zagotavljanja prostorsko usklajenih in medsebojno dopolnjujočih razmestitev dejavnosti ter je skladno z dejavnostmi, ki prispevajo k ohranjanju in promociji kulturnih vrednot vplivnega območja,
- načrt dejavnosti s finančnim okvirom, še posebej za zagotavljanje dostopnosti in upravljanje obiska,
- ukrepe za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami,
- kazalnike in način spremljanja izvajanja.

11. člen

(letni program Kobilarne Lipica)

(1) Družba z letnim programom razvoja Kobilarne Lipica (v nadaljnjem besedilu: letni program), ki mora vsebovati tudi finančne projekcije, podrobno opredeli aktivnosti, potrebne za uresničevanje razvojne strategije iz prvega odstavka prejšnjega člena in načrta upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica iz četrtega odstavka prejšnjega člena v vsakem poslovnem letu.

(2) Letni program obsega opredelitev letnih ciljev, kazalnikov in ukrepov za upravljanja iz 6. člena tega zakona, in sicer najmanj:

- kazalnike za presojo uspešnosti,
- klasifikacijo črede lipicanskih konj s cilji in aktivnostmi za njen razvoj,
- ključne aktivnosti izvajanja nalog iz 12. in 13. člena tega zakona,

- letni obseg stroškov, ki jih družba zaračuna Republiki Sloveniji za upravljanje v njenem imenu in njen račun iz prve alineje 6. člena tega zakona, po vrstah stroškov;
- letni program razvojnih investicij, gradnje, obnove in vzdrževanja objektov na posestvu Kobilarne Lipica in na nepremičninah izven posestva Kobilarne Lipica,
- načrt razpolaganja z lipicanci,
- oceno prihodkov in poslovnega izida družbe iz upravljanja Kobilarne Lipica iz 6. člena tega zakona,
- druge vidike upravljanja v poslovnem letu.

(3) Letni program pripravi družba do 30. novembra v tekočem letu za naslednje poslovno leto in ga predloži vladi v potrditev.

(4) Posamezne sestavine, potrebne za pripravo letnega programa družbi po potrebi in na poziv družbe posredujejo ministrstva, pristojna za živinorejo, za kulturno dediščino, za naravne vire in prostor ter za turizem, vsako iz področja svojih pristojnosti, prav tako pa tudi pristojna organizacija za varstvo kulturne dediščine, pristojna organizacija za varstvo nesovne dediščine in pristojne organizacije za varstvo premične dediščine.

12. člen

(naloge v zvezi s skrbjo in gospodarjenjem s kulturnimi in naravnimi vrednotami)

Skrb in gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami iz prve alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona zajema:

- upravljanje s premoženjem Kobilarne Lipica iz prvega odstavka 5. člena tega zakona;
- rejo in vzrejo lipicancev, njihovo razmnoževanje, selekcijo in rodovništvo;
- preizkušanje in šolanje konj za potrebe selekcije, dresurnega jahanja, vprežne vožnje in drugih konjeniških zvrsti;
- vodenje izvorne rodovniške knjige lipicancev;
- pridobivanje, konzerviranje, shranjevanje, prodaja in distribucija semena;
- oddajo konjev v rejo v skladu s tem zakonom;
- predstavljanje dejavnosti Kobilarne Lipica in razvijanje zavesti o vrednotah Kobilarne Lipica;
- skrb za posodabljanje rejskega programa skladno z razvojem in dognanji stroke;
- spremljanje reje in vzreje lipicancev v lasti drugih pravnih in fizičnih oseb v Republiki Sloveniji, zagotavljanje strokovne pomoči pri reji in šolanju konj ter zagotavljanje plemenskega materiala za potrebe Združenja rejcev lipicancev Slovenije v skladu z letnim programom iz 11. člena tega zakona;
- mednarodno sodelovanje s sorodnimi ustanovami in organizacijami na področju konjereje in konjenišva lipicancev;
- izobraževanje in usposabljanje zaposlenih za vzgojo črede, za šolanje konj in testiranje konj;
- izobraževanje in usposabljanje za učence, dijake in študente na področju konjenišva in konjereje;
- šolanje konj po načelih klasičnega konjenišva in klasične šole jahanja;
- zagotavljanje konj in sodelovanje pri programu protokolarne konjeniške enote slovenske policije;
- zagotavljanje konj in sodelovanje pri njihovi uporabi v namene državnega protokola;
- organizacija konjeniških tekmovanj v dresurnem jahanju in vprežni vožnji;
- varstvo, celostno ohranjanje in promocijo kulturne dediščine na spomeniškem območju;
- zagotavljanje javne dostopnosti območja Kobilarne Lipica na način, ki ne ogroža varovanih sestavin spomenika in je skladen z njegovim družbenim pomenom;
- vzdrževanje in ohranjanje kulturne krajine;
- izboljševanje stanja in uporabe grajenih delov spomeniškega območja v skladu z njihovimi varovanimi sestavinami in varstvenim režimom;
- predstavljanje zgodovine Kobilarne Lipica, reje in vzreje lipicancev;
- hranjenje in predstavljanje premične dediščine, ki je del spomeniškega območja, v skladu z varovanimi sestavinami in varstvenim režimom;
- upravljanje z imenom in podobo kulturnega spomenika, geografsko označbo »Lipicanec« in znamkami Kobilarne Lipica;
- načrtovanje in izvajanje investicij;
- razpolaganje s konji v skladu s tem zakonom.

13. člen

(naloge v zvezi s trženjem kulturnih in naravnih vrednot)

Trženje kulturnih in naravnih vrednot in z njimi povezanih storitev iz 12. člena tega zakona zajema:

- izobraževanje in usposabljanje na področju konjeništvaja;
- jahanje, vožnja v vpregi in podkovstvo;
- organizacijo in izvajanje izobraževalnih, strokovnih in raziskovalnih programov, povezanih s konjerejo, konjeništvom in varstvom kulturnih in naravnih vrednot;
- zaračunavanje vstopnin in storitev za ogled Kobilarne Lipica, programov klasične jahalne šole in treningov ter drugih konjeniških dogodkov;
- turistično in terapevtsko jahanje, vožnje s kočijo;
- dejavnost gostinstva, vključno s hotelirstvom in organizacijo dogodkov;
- oddajo nepremičnin za organizacijo dogodkov;
- trženje športnih kapacitet;
- trženje bazena in storitev za dobro počutje;
- trgovinsko dejavnost;
- oddajo stanovanj in drugih prostorov na posestvu Kobilarne Lipica;
- druge naloge, ki izboljšujejo kakovost in pestrost celotne ponudbe Kobilarne Lipica in se izvajajo v skladu z omejitvami, določenim s tem zakonom.

14. člen (letno nadomestilo Kobilarne Lipica)

(1) Družba Republiki Sloveniji za trženje kulturnih in naravnih vrednot plačuje letno nadomestilo v višini najmanj treh odstotkov prihodkov od izvajanja nalog iz prejšnjega člena in prihodkov družbe, kot jih opredeljuje osmi odstavek 5. člena tega zakona. Vsaka tri leta oziroma v primeru dodatnih naložb ministrstvo opravi analizo ustreznosti glede višine tega nadomestila. Na podlagi opravljene analize ustreznosti lahko Vlada Republike Slovenije določi letno nadomestilo v višjem odstotku, kot je določen v tem členu.

(2) Letno nadomestilo iz prejšnjega odstavka predstavlja plačilo družbe za uporabo nepremičnin, ki se uporabljajo za izvajanje nalog iz prejšnjega člena, in prihodkov družbe iz osmega odstavka 5. člena tega zakona.

(3) Letno nadomestilo iz prvega odstavka tega člena družba plačuje med letom kot mesečno akontacijo. Višina akontacije iz tega odstavka, metodologija za njen izračun in dinamika plačil ter višina letnega nadomestila iz prvega odstavka tega člena se določijo v pogodbi med družbo in Republiko Slovenijo.

(4) Družba ministrstvu do 31. marca tekočega leta pošlje vse podatke, potrebne za izračun višine letnega plačila za izvajanje nalog iz 13. člena tega zakona za preteklo leto. Ministrstvo najkasneje do 30. aprila tekočega leta opravi dejanski obračun višine letnega plačila za izvajanje nalog iz prejšnjega člena tega zakona za preteklo leto. Pogodbeni stranki v primeru morebitnih razlik med vplačanimi akontacijami in dejanskim obračunom v enkratnem znesku druga drugi poravnata razliko v roku, ki ni daljši od 30 dni od dneva dejanskega obračuna.

15. člen (prihodki družbe)

(1) Družba pridobiva prihodke z opravljanjem nalog iz 12. in 13. člena tega zakona.

(2) Republika Slovenija, v njenem imenu in za njen račun pa vlada, in družba skleneta pogodbo za opravljanje nalog skrbi in gospodarjenja s kulturnimi in naravnimi vrednotami iz 12. člena tega zakona.

(3) S pogodbo iz prejšnjega odstavka določita medsebojne pravice in obveznosti pri izvajanju skrbi in gospodarjenja s kulturnimi in naravnimi vrednotami, višino, način in rok za izplačilo letnega plačila za opravljanje nalog skrbi in gospodarjenja iz prejšnjega odstavka, nadzor nad izvajanjem pogodbe, ki ga opravlja Republika Slovenija, ter druga vprašanja.

(4) Z letnim dodatkom k pogodbi iz četrtega odstavka tega člena Republika Slovenija in družba na podlagi letnega programa določita najmanj:

- obseg nalog,
- višino stroškov izvajanja nalog,

- način in roke za poročanje o opravljenih storitvah,
- način in roke za plačilo opravljenih storitev,
- način in oblike nadzora, ki ga v imenu Republike Slovenije izvaja ministrstvo.

(5) Družba mora za naloge iz 12. in 13. člena tega zakona zagotoviti ločeno računovodstvo skladno s slovenskimi računovodskimi standardi.

16. člen **(izvajanje investicij in investicijskega vzdrževanja)**

(1) Republika Slovenija za investicije v svoje premoženje v Kobilarni Lipica zagotavlja financiranje iz proračuna Republike Slovenije. Investicije in investicijsko vzdrževanje v imenu in za račun Republike Slovenije izvaja družba.

- (2) Družba za Republiko Slovenijo kot dober in skrben gospodarstvenik opravlja naslednje obveznosti:
- pripravlja načrt investicij;
 - skrbi za redno vzdrževanje premoženja;
 - koordinira pripravo projektne dokumentacije;
 - pripravlja investicijsko dokumentacijo za izvedbo posameznih investicij;
 - zastopa lastnika pri pridobitvi gradbenih in uporabnih dovoljenj;
 - oddaja javna naročila za izvedbo gradenj in nabav in vodi celoten postopek oddaj naročil;
 - vodi in izvaja investicije;
 - potrjuje izvedena dela s strani zunanjih izvajalcev, vključno s podpisom primopredajnega zapisnika;
 - skrbi za nadzor nad izvajanjem investicij.

17. člen **(pogoji uporabe premoženja Republike Slovenije)**

(1) Spomeniško območje po tem zakonu z vsemi nepremičninami, premičninami, nesnovno dediščino ter pravicami intelektualne lastnine, ki so v lasti Republike Slovenije in so potrebne za gospodarjenje s Kobilarno Lipica iz 12. člena tega zakona, ima družba v brezplačni uporabi.

(2) Premično premoženje, ki obsega čredo lipicanskih konj iz prve alineje prvega odstavka 5. člena, nepremičnine na posestvu Kobilarne Lipica, vključno z grajenimi strukturami iz druge alineje prvega odstavka 5. člena, premičnine, ki so v lasti Republike Slovenije iz četrte alineje prvega odstavka 5. člena in če je za vse naštetu premoženje dovoljeno, da se trži, ima družba v odplačni uporabi. Družba za uporabo tega premoženja Republikli Sloveniji plačuje letno nadomestilo skladno s prvim odstavkom 14. člena tega zakona.

(3) Družba ima za gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami iz 12. člena tega zakona prednostno pravico pri sklenitvi zakupne pogodbe za kmetijska zemljišča v lasti Republike Slovenije, ki so v vplivnem območju Kobilarne Lipica in izven spomeniškega območja Kobilarne Lipica v katastrskih občinah Kal in Stara Sušica skladno s predpisi, ki urejajo kmetijska zemljišča.

(4) Družba mora s premoženjem Republike Slovenije ravnati s skrbnostjo dobrega gospodarja in v skladu z najboljšimi praksami stroke na področju konjereje, konjenišva, kmetovanja, upravljanja premoženja, vzdrževanja nepremičnin in poslovnih dejavnosti.

18. člen **(intelektualna lastnina)**

- (1) Družba upravlja z naslednjimi pravicami intelektualne lastnine, in sicer:
- z imenom in podobo kulturnega spomenika »Kobilarna Lipica«;
 - z geografsko označbo »Lipicanec«, ki je bila na podlagi Uredbe o geografski označbi Lipicanec (Uradni list RS, št. 4/99) vpisana v register označb porekla blaga pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino;
 - z znamko »Maestoso«, št. 9371187, registrirano pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino 20. decembra 1994;

- z znamko »Lipica 1580«, št. 9671315, figurativni znak, registrirano pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino 22. aprila 1997;
- z znamko »Lipica 1580«, št. 200370016, registrirano pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino 26. maja 2004;
- z znamko »Kobilarna Lipica«, št. 200370017, registrirano pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino 26. maja 2004;
- z mednarodno znamko »Lipica 1580«, št. 671631, registrirano pri Mednarodnem uradu Svetovne organizacije za intelektualno lastnino 22. aprila 1997.

(2) Poleg znamk iz prejšnjega odstavka družba upravlja tudi z morebitnimi novo registriranimi znamkami, ki se nanašajo na Kobilarno Lipica in so v lasti Republike Slovenije.

(3) Za prenos pravic za uporabo znamk iz tega člena na druge subjekte mora vlada podati soglasje. V soglasju se določijo kriteriji in višina odškodnine za uporabo znamk.

(4) Družba pri upravljanju s premoženjem iz prvega odstavka 5. člena tega zakona uporablja pravice intelektualne lastnine brez nadomestila.

VI. SPOMENIŠKO OBMOČJE KOBILARNE LIPICA

19. člen

(razglasitev spomeniškega območja)

S tem zakonom se razglašajo enoto nepremične dediščine Lipica – Kobilarna Lipica, EID 1-07245, za spomeniško območje državnega pomena.

20. člen

(pomen spomeniškega območja)

(1) Kobilarna Lipica ima s svojo kulturno krajino, preoblikovano za potrebe paše konj, vključno z grajenimi strukturami in dejavnostjo reje in vzreje lipicancev, izjemen kulturni in družbeni pomen za Republiko Slovenijo. Ima posebno kulturno vrednost kot izrazit dosežek človekove ustvarjalnosti in sobivanja v naravnem okolju ter je pomemben del prostora in dediščine Republike Slovenije. Kobilarna Lipica je spomeniško območje s krajinskimi, arhitekturnimi, etnološkimi, zgodovinskimi in s simbolnimi ter nesnovnimi vrednotami klasične reje lipicanca in suhozidne gradnje.

(2) Kobilarna Lipica je varovana kot kulturna vrednota z namenom ohranjanja avtentičnosti kulturne krajine in nadaljevanja tradicionalne reje in vzreje lipicancev v matični kobilarni. Zakonska zaščita omogoča ustrezno vzrejo in rejo lipicancev v Kobilarni Lipica, boljšo celostno prepoznavnost spomeniškega območja, spodbuja primerno rabo in poudarja simbolni pomen celote.

21. člen

(vrednote, varovane sestavine in obseg spomeniškega območja)

(1) Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev spomeniškega območja za kulturni spomenik državnega pomena, so:

- Kobilarna Lipica je v Sloveniji in širšem prostoru edinstvena s svojo več kot štiristoletno zgodovino urejanja kulturne krajine v skrbno izbranem prostoru na robu matičnega Krasa;
- Kobilarna Lipica je matični prostor vzreje avtohtone pasme lipicancev, ki so poimenovani s slovenskim imenom po nekdanji vasi Lipica, ki je sedaj del kobilarne;
- Kobilarna Lipica je izjemno spomeniško območje s kulturno krajino, ki je bila oblikovana z visoko stopnjo sožitja med kulturno rabo in naravnimi značilnostmi prostora za vzrejo lipicancev: z ograjenimi pašniki, dostopnimi drevoredi (Tržaški, Marmontov in Povezovalni drevored), kali in drugimi vodnimi zajetji ter zidom, ki omejuje matično območje kobilarne;
- Kobilarna Lipica je izjemen spomenik skupaj z upravnim središčem z dominirajočo graščino z galerijo Avgusta Černigoja, staro depandanso, kapelo sv. Antona Padovanskega, hotelom Klub, s starejšimi hlevi in drugimi gospodarskimi poslopji: Velbanco, Jubilejnim hlevom, hlevi z jahalnico Na Borjači, hlevom 9 in 10; objekte so na tej lokaciji načrtno urejali in dopolnjevali od leta 1580 do danes za pašo, vzrejo, oskrbo konj in njihove skrbnike.

(2) Varovane sestavine spomeniškega območja so:

- krajinska ureditev s specifičnim krajinskim tipom odprtih in polodprtih prostorov pašnikov do kamnitega zidu;
- mejni zid z monumentalnimi vhodi v Kobilarno in mreža zidov, ki so grajeni z veččinami in tehnikami suhozidne gradnje;
- grajeno jedro na griču v sredi spomeniškega območja Kobilarne;
- krajinska zgradba s kraškimi reliefnimi značilnostmi, parcelacijo, pašniki z lesenimi ograjami;
- kali ter druga vodna zajetja, cisterne in zbiralniki (Fontana, Ledenica);
- komunikacijska mreža poti z drevoredi in razmerji med naravnimi in grajenimi sestavinami;
- lokacija graščinskega kompleksa, kapele Sv. Antona in božjepotne kapelice Lurške Matere božje;
- vse ovrednotene grajene in likovne sestavine krajine;
- zunanosti, vključno z gabariti ovrednotenih hlevov, graščine in hotela Klub;
- forma-viva, kamnite parkovne skulpture;
- avtohtoni gradbeni materiali, zlasti lokalni kamen in lesene ograje pašnikov;
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

(3) Spomeniško območje obsega nepremičnine: stavbe št. 2, 5, 6, 7, 8, 20, 73, 74, 75, 77, 92 in 122, vse k. o. 2458 Bazovica, in parcele št. 1879, 1880, 1881, 1886, 1887, 1889, 1890/2, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895/1, 1895/2, 1898, 1899/1, 1899/10, 1899/100, 1899/101, 1899/102, 1899/103, 1899/104, 1899/105, 1899/106, 1899/107, 1899/108, 1899/109, 1899/11, 1899/110, 1899/111, 1899/112, 1899/113, 1899/114, 1899/115, 1899/116, 1899/117, 1899/118, 1899/119, 1899/12, 1899/120, 1899/121, 1899/122, 1899/123, 1899/124, 1899/125, 1899/126, 1899/127, 1899/13, 1899/14, 1899/15, 1899/16, 1899/17, 1899/18, 1899/19, 1899/20, 1899/21, 1899/22, 1899/23, 1899/24, 1899/25, 1899/26, 1899/28, 1899/29, 1899/3, 1899/30, 1899/31, 1899/32, 1899/33, 1899/34, 1899/35, 1899/36, 1899/37, 1899/38, 1899/4, 1899/40, 1899/41, 1899/42, 1899/43, 1899/44, 1899/47, 1899/48, 1899/49, 1899/5, 1899/50, 1899/51, 1899/52, 1899/53, 1899/55, 1899/56, 1899/57, 1899/58, 1899/59, 1899/6, 1899/60, 1899/61, 1899/62, 1899/63, 1899/64, 1899/65, 1899/66, 1899/67, 1899/68, 1899/69, 1899/70, 1899/71, 1899/72, 1899/73, 1899/74, 1899/75, 1899/76, 1899/77, 1899/78, 1899/79, 1899/80, 1899/81, 1899/82, 1899/83, 1899/84, 1899/85, 1899/86, 1899/87, 1899/88, 1899/89, 1899/9, 1899/90, 1899/91, 1899/92, 1899/93, 1899/94, 1899/95, 1899/96, 1899/97, 1899/98, 1899/99, 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1905, 1906, 1907, 1908/1, 1908/2, 1909, 1910, 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1917, 1918, 1919, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1927, 2207/1 in 2208/2, vse k. o. 2458 Bazovica.

22. člen **(kapela sv. Antona Padovanskega)**

(1) V okviru Kobilarne Lipica se za kulturni spomenik državnega pomena razglasi enota dediščine: Lipica – Kapela sv. Antona Padovanskega (EID 1-03831).

(2) Enota iz prejšnjega odstavka je kulturni spomenik z zgodovinskimi in likovnimi vrednotami.

(3) Vrednote, ki dodatno utemeljujejo razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena, so:

- neoromanska kapela je izstopajoč del graščinskega kompleksa in glavni sakralni objekt Lipice;
- kapela ima tri kakovostne stebrne oltarje, glavni je posvečen Antonu Padovanskemu, stranska sv. Družini in sv. Janezu Nepomuku.

(4) Varovane sestavine kulturnega spomenika so:

- lokacija, osnovna višinska in tlorisna zasnova kapele;
- zunanja podoba kapele z zvonikom na preslico z dvema zvonovoma in uro;
- notranja podoba z obstoječimi in morebitnimi starejšimi stenski poslikavami;
- oltarji.

(5) Kulturni spomenik obsega nepremičnine: stavbo št. 2, k.o. 2458 Bazovica; parcelo št. 1899/42, k.o. 2458 Bazovica.

232. člen **(Velbanca)**

(1) V okviru Kobilarne Lipica se za kulturni spomenik državnega pomena razglasi enota dediščine: Lipica – Velbanca (EID 1-09172).

(2) Enota iz prejšnjega odstavka je kulturni spomenik s krajinskimi, arhitekturnimi, etnološkimi in zgodovinskimi vrednotami.

(3) Vrednote, ki dodatno utemeljujejo razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena, so:

- izjemen prostorski položaj objekta ob izteku Tržaškega drevoreda;
- hlev za plemenske žrebce ima v celoti ohranjeno osnovno namembnost;
- objekt je ključni del starega grajenega jedra Kobilarne;
- obokan pritlični objekt je najstarejši datiran hlev Kobilarne (1703);
- objekt ima ohranjeno stavbno zasnovo in dele notranje opreme.

(4) Varovane sestavine kulturnega spomenika so:

- namembnost;
- osnovna prostorska umeščenost objekta;
- osnovna višinska in tlorisna zasnova objekta;
- strešni nakloni in enotna, priporočena kritina z opečnimi korci;
- fasade z značilnimi ometi in s kamnitimi detajli (portali, okenski okviri);
- notranja tlorisna razporeditev in ohranjena stavbna oprema.

(5) Kulturni spomenik obsega nepremičnine: stavbo št. 8, k. o. 2458 Bazovica; parcelo št. 1899/82, k. o. 2458 Bazovica.

24. člen **(Graščina z Galerijo Avgusta Černigoja)**

(1) V okviru Kobilarne Lipica se za kulturni spomenik državnega pomena razglasi enota dediščine: Lipica – Graščina z Galerijo Avgusta Černigoja (EID 1-09173).

(2) Enota iz prejšnjega odstavka je kulturni spomenik s krajinskimi, arhitekturnimi, etnološkimi, umetnostnozgodovinskimi in zgodovinskimi vrednotami.

(3) Vrednote, ki dodatno utemeljujejo razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena, so:

- izjemen prostorski položaj objekta zahodno ob izteku Tržaškega drevoreda;
- objekt je ključni in izhodiščni objekt starega grajenega jedra Kobilarne;
- objekt ima v večjem delu stavbe ohranjeno upravno namembnost;
- objekt ima ohranjeno stavbno zasnovo;
- del objekta je kakovostno nadgrajen v Galerijo Avgusta Černigoja;
- ob objektu je na zahodni in južni strani terasast vrt.

(4) Varovane sestavine kulturnega spomenika so:

- osnovna prostorska umeščenost objekta;
- osnovna višinska in tlorisna zasnova objekta;
- strešni nakloni in enotna, priporočena kritina z opečnimi korci ter dimniki;
- fasade z značilnimi ometi in s kamnitimi detajli (portali, okenski okviri);
- notranja tlorisna razporeditev s kamnitimi stopnišči;
- ohranjena ureditev in stavbna oprema galerije ter likovna zbirka del Avgusta Černigoja;
- ohranjena shema terasastega vrta.

(5) Kulturni spomenik obsega nepremičnine: stavbi št. 5 in 7, parcele št. 1894, 1899/6, 1899/80, 1899/83 in 1899/84, vse k. o. 2458 Bazovica.

25. člen **(Stara depandansa)**

(1) V okviru Kobilarne Lipica se za kulturni spomenik državnega pomena razglasi enota dediščine: Lipica – Stara depandansa (EID 1-09174).

(2) Enota iz prejšnjega odstavka je kulturni spomenik s krajinskimi, arhitekturnimi in zgodovinskimi vrednotami.

(3) Vrednote, ki dodatno utemeljujejo razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena, so:

- izjemen prostorski položaj objekta na vzhodni strani upravnega središča;

- pritlični gospodarski objekt je ključni del starega grajenega jedra Kobilarne;
- ohranjena je stavbna zasnova z gabariti;
- dodana je nova, zgodovinsko pričevalna vrednost z muzejsko (doživljajsko) vsebino – Muzej lipicanca.

(4) Varovane sestavine kulturnega spomenika so:

- osnovna prostorska umeščenost objekta;
- osnovna višinska in tlorisna zasnova objekta;
- strešni nakloni in enotna, priporočena kritina z opečnimi korci;
- fasade z značilnimi ometi in profiliran venčni zidec pod napuščem.

(5) Kulturni spomenik obsega nepremičnine: stavbo št. 6, parcelo št. 1899/87 (del parcele na kateri stoji stavba št. 6, k. o. 2458 Bazovica), k. o. 2458 Bazovica.

26. člen (Jubilejni hlev)

(1) V okviru Kobilarne Lipica se za kulturni spomenik državnega pomena razglasi enota dediščine: Lipica – Jubilejni hlev (EID 1-27626).

(2) Enota iz prejšnjega odstavka je kulturni spomenik s krajinskimi, arhitekturnimi, etnološkimi in zgodovinskimi vrednotami.

(3) Vrednote, ki dodatno utemeljujejo razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena, so:

- izjemen prostorski položaj objekta na vzhodnem robu starega grajenega jedra;
- objekt je ključni del starega grajenega jedra Kobilarne ob hipodromu;
- hlev je bil postavljen leta 1898/99, ob jubileju vladanja (50 let) cesarja Franca Jožefa;
- ohranjena je stavbna zasnova in namembnost ter deli notranje opreme.

(4) Varovane sestavine kulturnega spomenika so:

- osnovna prostorska umeščenost objekta;
- osnovna višinska in tlorisna zasnova objekta;
- strešni nakloni in enotna, priporočena kritina z opečnimi korci;
- fasade z značilnimi ometi in s kamnitimi detajli (portali, okenski okviri);
- notranja tlorisna razporeditev in ohranjena stavbna oprema;
- namembnost hleva.

(5) Kulturni spomenik obsega nepremičnine: stavbo št. 77, parcelo št. 1899/37, k. o. 2458 Bazovica.

27. člen (Hlevi in jahalnica Na Borjači)

(1) V okviru Kobilarne Lipica se za kulturni spomenik državnega pomena razglasi enota dediščine: Lipica – Hlevi in jahalnica Na Borjači (EID-27627).

(2) Enota iz prejšnjega odstavka je kulturni spomenik s krajinskimi, arhitekturnimi, etnološkimi in zgodovinskimi vrednotami.

(3) Vrednote, ki dodatno utemeljujejo razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena, so:

- izjemen prostorski položaj objekta – treh hlevov s pokrito jahalnico v jedru Kobilarne;
- objekt, postavljen leta 1852, je ključni del kobilarne in vzreje mladih konj;
- ohranjena je stavbna zasnova in njena namembnost;
- ohranjeni so deli notranje opreme;
- v tridesetih letih sta bila ob hlevih postavljena dva betonska valjasta silosa za skladiščenje krme.

(4) Varovane sestavine kulturnega spomenika so:

- osnovna prostorska umeščenost objekta s štirimi trakti okoli notranjega dvorišča;
- osnovna višinska in tlorisna zasnova objekta;
- strešni nakloni in enotna, priporočena kritina z opečnimi korci;
- fasade z značilnimi ometi in s kamnitimi detajli (portali, okenski okviri);
- notranja tlorisna razporeditev in ohranjena stavbna oprema;

- namembnost hleva;
- oblika in funkcija obeh silosov.

(5) Kulturni spomenik obsega nepremičnine: stavbe št. 73, 74, 75 in 122, parcele št. 1899/34, 1899/91, 1899/92, 1899/93, 1899/94 in 1899/95, vse k. o. 2458 Bazovica.

28. člen (Hlev 9 in 10)

(1) V okviru Kobilarne Lipica se za kulturni spomenik državnega pomena razglasi enota dediščine: Lipica – Hlev 9 in 10 (EID 1-27628).

(2) Enota iz prejšnjega odstavka je kulturni spomenik s krajinskimi, arhitekturnimi, etnološkimi in zgodovinskimi vrednotami.

(3) Vrednote, ki dodatno utemeljujejo razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena, so:

- pomemben prostorski položaj objekta na vzhodni strani ob Tržaškem drevoredu;
- objekt je ključni sestavni del širšega grajenega jedra Kobilarne;
- hlev je bil postavljen leta 1819;
- ohranjena je stavbna zasnova, detajli in namembnost.

(4) Varovane sestavine kulturnega spomenika so:

- osnovna prostorska umeščenost objekta;
- osnovna višinska in tlorisna zasnova objekta;
- strešni nakloni in enotna, priporočena kritina z opečnimi korci;
- fasade z značilnimi ometi in s kamnitimi detajli (portali, okenski okviri);
- notranja tlorisna razporeditev in ohranjena stavbna oprema;
- namembnost hleva.

(5) Kulturni spomenik obsega nepremičnine: stavbo št. 92, parcelo št. 1899/101, k. o. 2458 Bazovica.

29. člen (Hotel Klub)

(1) V okviru Kobilarne Lipica se za kulturni spomenik državnega pomena razglasi enota dediščine: Lipica – Hotel Klub (EID 1-30496).

(2) Enota iz prejšnjega odstavka je kulturni spomenik s krajinskimi in arhitekturnimi vrednotami.

(3) Vrednote, ki dodatno utemeljujejo razglasitev za kulturni spomenik državnega pomena, so:

- izjemen prostorski položaj objekta na zahodnem robu pod starim grajenim jedrom in ob Tržaškem drevoredu;
- objekt je značilna arhitektura skupine Kras in avtorsko prepoznavno delo Prešernovega nagrajenca Vojteha Ravnikarja;
- ohranjena je stavbna zasnova z obodnimi trakti in notranjim dvoriščem s pergolo;
- ohranjena je turistično gostinska namembnost.

(4) Varovane sestavine kulturnega spomenika so:

- osnovna prostorska umeščenost objekta;
- osnovna višinska in tlorisna zasnova objekta ter nivojske povezave z deli Kobilarne;
- turistično gostinska namembnost, skladna s potrebami Kobilarne in konjereje.

(5) Kulturni spomenik obsega nepremičnine: stavbo št. 20, parcelo št. 1917, k. o. 2458 Bazovica.

30. člen (prikaz meje spomeniškega območja in posameznih kulturnih spomenikov)

(1) Meje spomeniškega območja in posameznih kulturnih spomenikov so določene na digitalnem katastrskem načrtu, ki se uporablja v skladu s Sklepom o začetku uradne uporabe digitalnega katastrskega načrta (Uradni list RS, št. 131/03; datoteka z dne 16. februarja 2017; izvorno merilo 1:2880), in vrisane na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:6500.

(2) Izvirnike načrtov iz prejšnjega odstavka hrani ministrstvo, pristojno za kulturno dediščino, in Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Zavod).

(3) Meji spomeniškega območja in vplivnega območja sta informativno prikazani na publikacijski topografski karti v merilu 1:30000, ki je kot priloga sestavni del tega zakona.

31. člen (varstveni režim)

(1) Za spomeniško območje in posamezne spomenike velja naslednji varstveni režim:

- ohranjanje in redno vzdrževanje varovanih sestavin v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti gabaritov, oblike, lege, materialov, konstrukcij, struktur in barvne podobe;
- ohranjanje in strokovno vzdrževanje oblikovanih sestavin kulturne krajine, prostorsko usklajenega součinkovanja vseh ovrednotenih grajenih struktur, vedut spomeniškega območja, zlasti v smereh dostopnih poti z drevoredi;
- ohranjanje namenske rabe kulturne krajine, prednostno za rejo in vzrejo lipicancev;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje krajinskih sestavin s poudarkom na arboristični negi posameznih dreves in vzdrževanju ograj;
- ohranjanje ustrezne, primarno osnovne rabe ovrednotenih grajenih struktur;
- strokovno in redno vzdrževanje kalov, cistern ter drugih vodnih zajetij;
- zagotavljanje vkopov vseh električnih ali drugih vodov;
- zagotavljanje dostopa javnosti v obsegu, ki ne ogroža varovanja kulturnega spomenika ter primarne reje in vzreje lipicancev;
- pri zagotavljanju dostopa gibalno oviranim osebam je treba ohranjati varovane sestavine;
- v primeru okrnitve kulturnega spomenika je treba zagotoviti vrnitev v prvotno stanje po navodilih Zavoda in v breme povzročitelja;
- posegi za postavljanje, gradnjo in vzdrževanje objektov, nosilcev reklam ali drugih oznak ter infrastrukture so dovoljeni, če so potrebni za uporabo, funkcioniranje in prezentacijo Kobilarne Lipica in skladni s predhodno določenimi kulturno varstvenimi pogoji Zavoda.

(2) Za ovrednoteno notranjo opremo velja naslednji varstveni režim:

- ohranjanje notranje opreme v celoti in neokrnjenosti (barve, lege, materialov, oblik, strukture, velikosti);
- konserviranje – restavriranje izvornih sestavin je možno le pod strokovnim nadzorom pristojnih služb;
- začasna premeščanja opreme za razstave in druge promocije so dovoljena, vendar le po muzejskih standardih in s soglasjem pristojnih strokovnih služb.

32. člen (prepovedi)

Na spomeniškem območju je razen izjem, ki so določene v načrtu upravljanja iz četrtega odstavka 10. člena tega zakona, prepovedano vsakršno ravnanje ali opustitev, ki pomeni ogrožanje, okrnitev, poslabšanje ali drugačen negativni vpliv na kulturne in naravne vrednote, zlasti pa je prepovedano:

- odlagati material na površine, ki niso za to posebej določene;
- zmanjševati obseg in kakovost kultivirane kraške krajine;
- posegati v vrtače z namenom izkoriščanja;
- rušiti obodno kamnito ograjo oziroma odnašati njeno gradivo;
- graditi objekte, namenjene vojaški ali policijski uporabi, ali uporabljati v miru območje za vojaške dejavnosti;
- odmetavati ali odlagati odpadke vseh vrst zunaj za to določenih in ustrezno urejenih krajev;
- izpuščati na površje, v kraško podzemlje ali v vodotoke onesnaženo vodo, naftne derivate ali druge nevarne snovi;
- kuriti na prostem ali v bližini gozda, razen na urejenih kuriščih;
- v gozdu uporabljati odprti ogenj;
- spreminjati kmetijske kulture in vegetacijske združbe na kmetijskih zemljiščih ali v gozdu z vnašanjem prosto rastočih neavtohtonih rastlinskih vrst;
- vnašati osebkne prosto živečih neavtohtonih živalskih vrst;
- požigati travniške in pašniške površine ter sežigati rastlinske ostanke na njivah brez nadzorstva polnoletne in opravilno sposobne osebe;

- uporabljati fitofarmacevtska sredstva na obdelovalnih zemljiščih tako, da so konji ogroženi;
- ubijati ali loviti prostoživeče živali, razen nezavarovanih lovnih vrst divjadi, ter jih prenašati, zastrupljati, zadrževati v ujetništvu ali vznemirjati;
- nabirati gobe in nabirati prosto rastoče rastline ali njihove dele v komercialne namene;
- taboriti, parkirati in puščati motorna vozila ali bivalne prikolice zunaj za to določenih prostorov.

33. člen (označevanje spomeniškega območja)

(1) Spomeniško območje se označi z oznakami, ki ne krnijo likovne podobe ali posameznih delov spomeniškega območja, in sicer na način kot ga opredeljujejo predpisi s področja označevanja nepremičnih kulturnih spomenikov.

(2) Število in mikrolokacije oznak se določijo v načrtu upravljanja spomeniškega območja.

34. člen (izvajalec strokovnih nalog za nepremično in premično premoženje)

(1) Strokovne naloge v zvezi z ohranjanjem nepremične dediščine opravlja Zavod.

(2) Za vse posege v spomeniško območje je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje ali mnenje Zavoda v skladu z zakonom, ki ureja varstvo kulturne dediščine, in zakonom, ki ureja graditev objektov.

(3) Strokovne naloge v zvezi z varstvom in ohranjanjem premične dediščine, ki je del spomeniškega območja, opravlja pristojni muzej.

(4) Kakršen koli poseg v premično dediščino, ki je del spomeniškega območja, je mogoč le ob predhodnem soglasju pristojnega muzeja.

VII. TRADICIONALNA REJA IN VZREJA LIPANCEV

35. člen (razglasitev nesnovne dediščine)

(1) S tem zakonom se razglašajo enoto nesnovne dediščine Tradicionalna reja in vzreja lipancev, EID 2-00054, za nesnovno dediščino državnega pomena.

(2) Nesnovna dediščina je vpisana na Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO).

36. člen (pomen reje lipancev)

(1) Tradicionalna reja in vzreja lipancev je reja konj te pasme v klasičnem, baročnem tipu, ki se je formiral na prehodu iz 19. v 20. stoletje. Gre za rejo lipancev v okviru, proporcij in z zunanji ter značajskimi lastnostmi v skladu z dobro konjerejsko in konjeniško prakso, ki zagotavlja dobrobit in dobro počutje živali.

(2) Lipance se redi za namen izvajanja klasične dresure in za vse oblike konjeniškega udejstvovanja pod sedlom in v vpregi. Način reje, rejski cilji, rejske metode in selekcijski program so opredeljeni v rejskem programu za lipance.

(3) Lipance se redi v objektih in na kraških površinah, ki se od njenega nastanka niso bistveno spremenili, se jih je pa kontinuirano vzdrževalo in nadgrajevalo z novimi strokovnimi spoznanji in praksami ter z uvajanjem novih tehničnih rešitev.

37. člen (varovane sestavine)

Enota nesnovne dediščine »Tradicionalna reja in vzreja lipicancev« (EID 2-00054) se razglša za nesnovno dediščino državnega pomena z namenom, da se zagotovijo in ohranijo naslednje varovane sestavine:

- reja in vzreja lipicancev v klasičnem tipu;
- pašno-hlevska in prosta reja lipicancev v objektih in na kraških površinah;
- družbene prakse in tradicije reje in vzreje lipicancev;
- rodovniška knjiga.

38. člen (varstveni ukrepi)

Za celostno ohranjanje nesnovne dediščine državnega pomena in podpiranje posameznikov in skupin, ki so njeni nosilci, veljajo naslednji varstveni ukrepi:

- spodbujanje reje lipicanca v klasičnem tipu;
- spodbujanje trajnostne kombinirane reje lipicanca v objektih in na kraških površinah;
- spodbujanje neposrednih rejskih praks in uveljavljenih strokovnih praks;
- spodbujanje reje lipicancev v Republiki Sloveniji;
- spodbujanje intenzivnega mednarodnega sodelovanja;
- raziskovanje in standardizacija klasičnega genotipa lipicancev,
- zagotavljanje pogojev za dokumentiranje, hranjenje, varovanje in raziskovanje nesnovnih prvin reje in vzreje lipicanca (inštituti, muzeji);
- spodbujanje dokumentiranja raziskovanja in hrambe dokumentacije o družbenih praksah in tradicijah reje in vzreje lipicanca pri nosilcih;
- spodbujanje prenosa znanj o družbenih praksah in tradicijah reje in vzreje lipicancev.

39. člen (evidentiranje nosilcev ohranjanja nesnovne dediščine)

Nosilci ohranjanja nesnovne dediščine državnega pomena se evidentirajo v registru nesnovne dediščine, ki se vodi po predpisih o varstvu kulturne dediščine.

40. člen (izvajalec strokovnih nalog za nesnovno dediščino)

Strokovne naloge v zvezi z ohranjanjem nesnovne dediščine državnega pomena opravlja koordinater varstva nesnovne kulturne dediščine skladno z zakonom, ki ureja varstvo kulturne dediščine, v sodelovanju s krajevno pristojnimi ustanovami za varstvo premične dediščine.

VIII. ČREDA LIPICANSKIH KONJ

41. člen (čreda lipicanskih konj)

(1) Kobilarna Lipica je izvorna kobilarna lipicancev.

(2) Čreda lipicanskih konj je kot avtohtona pasma izjemnega pomena, je sestavni del Kobilarne Lipica in je last Republike Slovenije.

(3) Plemensko jedro črede lipicanskih konj sestavljajo:

- šest originalnih linij žrebcev (Pluto, Conversano, Napolitano, Favory, Maestoso in Siglavy), in sicer po najmanj štiri plemenske žrebce vsake linije, to je najmanj 24 plemenskih žrebcev;
- osemnajst klasičnih rodov kobil, in sicer: Sardinia (Sardinia, 1776, Lipica), Spadiglia (Spadiglia, 1778, Lipica), Argentina (Argentina, 1767, Lipica), Africa (Africa, 1747, Kladruby), Almerina (Almerina, 1769, Kladruby), Presciana Bradamanta (Presciana, 1782/1777, Kladruby), Englanderia (Englanderia, 1773, Kladruby), Europa (Europa, 1774, Kladruby), Stornella/Fistula (Stornella/Fistula, 1771, Kopčani), Ivanka/Famosa (Ivanka/Famosa, 1754/1773, Kopčani), Deflorata (Deflorata, 1767, Frederiksborg), Capriola (Capriola, 1785 Kladruby), Rava (Rava, 1755, Kladruby), Gidrana (Gidrane, 1841, Lipica), Djebrin (100 Generale Junior, 1824, Babolna), Mercurio (60 Freies Gestuet, 1806, Radautz), Theodorosta (Theodorosta, 1870, Bukovina), Rebecca Thais (Rebecca, 1914, Višnjevci), to je skupaj najmanj 80 plemenskih kobil;
- naraščaj do 4. leta starosti, ki je primeren za nadaljnjo vzrejo.

(4) Splošna populacija črede je sestavljena iz za reprodukcijo plemenskega jedra črede neprimernih živali, ki se jih lahko nameni za:

- konjeniške dejavnosti, še zlasti konjeniško šolo za otroke in mladino,
- rekreativno ježo obiskovalcev kobilarne,
- izvajanje terapij s konjem,
- vožnja z vprego,
- odprodajo,
- druge dejavnosti, za katere tako odloči strokovni svet iz 52. člena tega zakona.

(5) Družba sprejme klasifikacijo črede lipicanskih konj in jo redno posodablja s selekcijo konj:

- v plemensko jedro črede,
- v splošno populacijo črede,
- v obseg za odprodajo konjev iz splošne populacije črede.

42. člen (prodaja lipicancev)

(1) Obseg odprodaje lipicancev pripravi družba v okviru letnega programa dela iz prvega odstavka 11. člena tega zakona s soglasjem strokovnega sveta iz 52. člena tega zakona in ga posreduje v sprejetje vladi do 30. novembra tekočega leta za naslednje poslovno leto.

(2) Obseg odprodaje lipicancev obsega:

- podatke o vsakem posameznem konju,
- ocenjeno tržno vrednost vsakega posameznega konja,
- predlog načina odprodaje.

43. člen (normativi o reji in vzreji lipicancev)

(1) Minister, pristojen za živinorejo predpiše normative o reji in vzreji lipicanskih konj.

(2) Normativi reje in vzreje lipicancev morajo obsegati potrebe konj glede krme, prostorskih pogojev, vključno z določitvijo minimalne površine na konja, zdravstvenega varstva, osebja ter ostale potrebe, s katerimi bo zagotovljena ustrezna tradicionalna reja in vzreja in usposobljenost konj za ohranjanje in razvoj lipicanske pasme.

(3) Normative reje in vzreje lipicancev je, ob upoštevanju velikosti črede, potrebno upoštevati pri načrtovanju vsakoletnih stroškov v letnem programu iz 11. člena tega zakona.

44. člen (letno poročilo o stanju črede lipicanskih konj)

(1) Družba pripravi letno poročilo o stanju črede lipicanskih konj v Kobilarni Lipica najkasneje do 31. marca tekočega leta za preteklo leto, ki ga na podlagi mnenja strokovnega sveta sprejme organ nadzora in s katerim seznanita ministrstvo in ministrstvo, pristojno za živinorejo.

(2) Letno poročilo o stanju črede lipicanskih konj v Kobilarni Lipica mora vključevati najmanj podatke o stanju črede s podatkom o zastopanosti linij in rodov, o klasifikaciji črede lipicanskih konj, o naraščanju po posameznih letnikih, številu konj v treningu, v pogodbeni reji, številu prodanih konj, prihodki iz naslova prodaje konj, o izvedbi rejskega in selekcijskega programa in prevedbah ter izločitvah konj, številu pripustov, rezultate preizkusov delovne sposobnosti konj, o izvajanju programa zdravstvenega varstva konj, oceno zdravstvenega stanja konj, število poginulih ali usmrčenih konj, oceno reje, oskrbe in nege konj v Kobilarni Lipica in pri pogodbenih rejcih, oceno stanja hlevskih zmogljivosti in oceno stanja pašnih površin.

45. člen (vodenje izvorne rodovniške knjige)

Družba vodi izvorno rodovniško knjigo v elektronski obliki.

46. člen
(genetska rezerva)

Družba za zagotovitev genetske rezerve in genetskega napredka vzpostavi osemenjevalno središče v skladu z veterinarsko zakonodajo, ki deluje v povezavi z izvajanjem nalog iz 12. člena tega zakona.

IX. ORGANIZIRANOST DRUŽBE

47. člen
(organi družbe)

(1) Družba ima naslednje organe:

- skupščino,
- nadzorni svet,
- strokovni svet,
- upravo.

(2) Za družbo se uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, razen če je s tem zakonom določeno drugače.

48. člen
(skupščina družbe)

(1) Naloge in pristojnosti skupščine družbe uresničuje vlada.

(2) Za spremljanje kapitalske naložbe je pristojno ministrstvo, ki opravlja tudi vsa pripravljalna dejanja, potrebna za izvrševanje nalog in pristojnosti skupščine družbe.

(3) Slovenski državni holding, d.d., (v nadaljnjem besedilu: SDH) v imenu skupščine družbe opravlja četrletna poslovna posvetovanja z družbo in na tej podlagi pripravlja priporočila za poslovanje družbe, ki jih lahko vlada upošteva ob sprejemu letnega načrta upravljanja kapitalskih naložb v upravljanju vlade. Naloge SDH iz tega odstavka in nadomestilo za izvedene naloge se podrobneje uredijo v pogodbi med ministrstvom in SDH.

49. člen
(nadzorni svet družbe)

(1) Nadzorni svet družbe sestavlja pet članov. Skupščina družbe jih imenuje po postopku in na način, ki je določen s tem zakonom. Mandat člana nadzornega sveta je pet let.

(2) Nadzorni svet družbe mora biti sestavljen iz članov, ki se medsebojno dopolnjujejo po strokovnih znanjih in kompetencah. Skupščina družbe si mora prizadevati, da z izborom zajame ustrezno ravnotežje med vidiki razvoja konjereje in konjenišva, varovanja kulturnih in naravnih vrednot ter odgovornega upravljanja v skladu z najvišjimi poslovnimi standardi, pri tem pa skrbi, da je:

- v članstvu ustrezno zastopano strokovno poznavanje dejavnosti družbe, zlasti reje in vzreje lipicancev, konjenišva ali varovanja kulturnih in naravnih vrednot;
- v članstvu ustrezno zastopano poznavanje pravil korporativnega upravljanja ter znanja in kompetence na področju ekonomije in prava;
- v članstvu najmanj 40 odstotkov zastopanosti vsakega spola.

(3) Nadzorni svet družbe sestavljajo:

- trije predstavniki ustanovitelja,
- predstavnik zaposlenih družbe,
- predstavnik lokalne skupnosti.

(4) Za člana nadzornega sveta družbe je lahko imenovan, kdor poleg pogojev, ki jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe, izpolnjuje še naslednje pogoje in merila:

- odlikuje ga osebna integriteta in poslovna etičnost ter Komisija za preprečevanje korupcije zanj s pravnomočnim aktom ni ugotovila kršitev integritete, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije;

- ni bil obsojen zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali ni v kazenskem postopku z že zoper njega vloženo pravnomočno obtožnico za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti;
- njegove izkušnje potrjujeta poslovna uspešnost in ugled;
- je časovno razpoložljiv in bo časovno razpoložljiv med opravljanjem funkcije;
- ima izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge bolonjske stopnje, ali raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge bolonjske stopnje;
- ima najmanj pet let ustreznih delovnih izkušenj pri vodenju gospodarskih družb, javnih zavodov, državnih organov ali organov lokalne samouprave, ali najmanj pet let ustreznih delovnih izkušenj na akademskem in znanstveno – raziskovalnem področju v povezavi z upravljanjem Kobilarne Lipica iz prve alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona;
- ne opravlja funkcije, ki je po zakonu, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, po tem ali drugem zakonu nezdružljiva s članstvom v nadzornem organu ali organu upravljanja gospodarske družbe, in take funkcije ni opravljal v preteklih šestih mesecih;
- ni fizična oseba, ki ima ali je v zadnjih šestih mesecih imela funkcijo v politični stranki, na katero je bila voljena ali imenovana;
- pozna pravice in obveznosti člana nadzornega sveta, kar dokazuje s potrdilom o pridobitvi znanja glede pristojnosti, odgovornosti in delovanja nadzornih svetov.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek za predstavnika zaposlenih in predstavnika lokalne skupnosti ni potrebno izpolnjevati pogojev iz pete, šeste in devete alineje prejšnjega odstavka.

(6) Člani nadzornega sveta družbe, njihovi ožji družinski člani in z njimi povezane pravne osebe ne smejo biti v poslovnem razmerju z družbo. Za poslovno razmerje se šteje vsak pravni posel razen poslov, v katerih so člani nadzornega sveta družbe ter njihovi ožji družinski člani in z njimi povezane pravne osebe odjemalci običajnih produktov in storitev družbe po splošnih pogojih, ki veljajo za druge subjekte na trgu.

(7) Ožji družinski člani iz prejšnjega odstavka so: zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje, sestre in osebe, ki s posameznikom živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti.

(8) Nadzorni svet ima pristojnosti, ki so določene z zakonom, ki ureja gospodarske družbe. Za svoje delovanje sprejme poslovnik. Ob opravljanju funkcije nadzora nadzorni svet družbe nadzoruje uresničevanje strategije razvoja in letnega programa dela.

50. člen **(postopek akreditacije in imenovanja)**

(1) Ministrstvo v imenu skupščine družbe najkasneje v roku štirih mesecev pred potekom mandata nadzornega sveta družbe objavi javni poziv za kandidiranje v nadzorni svet družbe za predstavnika ustanovitelja. Javni poziv se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Z javnim pozivom iz prejšnjega odstavka se določi način, postopek, roke, dokazila in dokumentacijo za prijavo za člana nadzornega sveta družbe. Vsaka prijava mora vsebovati:

- motivacijsko pismo kandidata, v katerem predstavi svoje videnje razvoja družbe, načina opravljanja nadzora in osebno voljo za prijavo,
- življenjepis kandidata,
- vsa dokazila, s katerimi dokazuje izpolnjevanje meril in pogojev iz četrtega odstavka prejšnjega člena.

(3) Zaposleni družbe na svetu delavcev s tajnim glasovanjem imenujejo dva kandidata, ki ju vključijo v akreditacijski postopek v roku, ki je enak roku iz javnega poziva. Aktivno in pasivno volilno pravico ima vsak zaposleni, ki je v delovnem razmerju z družbo.

(4) Občina Sežana imenuje dva kandidata, ki ju vključi v akreditacijski postopek v roku, ki je enak roku iz javnega poziva.

(5) Postopek akreditacije v imenu skupščine družbe vodi SDH s smiselno uporabo določil zakona, ki ureja korporativno upravljanje družb v državni lasti, in pravil SDH. Postopek akreditacije zajema vsa opravila, da se oblikuje seznam akreditiranih kandidatov, ki izpolnjujejo merila in pogoje, določene s tem zakonom.

(6) SDH predloži ministrstvu seznam vseh kandidatov, ki izpolnjujejo pogoje za imenovanje za člana nadzornega sveta družbe. Pri tem lahko SDH določi prednostni vrstni red glede na oceno primernosti, ki pa za skupščino družbe ni zavezujoča. SDH predloži seznam tako, da so ločeno oblikovani sezname akreditiranih kandidatov za predstavnike ustanovitelja, predstavnika zaposlenih in predstavnika lokalnih skupnosti.

(7) Izbor in imenovanje članov nadzornega sveta družbe opravi skupščina družbe na način, da imenuje tri predstavnike ustanovitelja iz kroga akreditiranih kandidatov, ki so se prijavili na javni poziv, enega predstavnika zaposlenih in enega predstavnika lokalnih skupnosti.

(8) Naloge SDH iz tega člena in nadomestilo za izvedene naloge SDH se podrobneje uredijo v pogodbi med ministrstvom in SDH.

51. člen **(odpoklic člana nadzornega sveta družbe)**

Člana nadzornega sveta družbe lahko skupščina družbe odpokliče, če:

- se naknadno ugotovi, da ne izpolnjuje pogojev za imenovanje;
- trajno izgubi delovno zmožnost za opravljanje svoje funkcije;
- ne opravlja nalog člana ali te opravlja nevestno ali nestrokovno;
- se naknadno ugotovi, da pred imenovanjem ni razkril okoliščin, ki bi lahko povzročile konflikt interesov, ali je navedel lažne podatke;
- opravlja funkcije, ki so nezdružljive s funkcijo člana;
- pri svojem ravnanju na kakršen koli način krši integriteto, kar Komisija za preprečevanje korupcije ugotovi s pravnomočnim aktom;
- sam tako odloči z odstopno izjavo.

52. člen **(strokovni svet)**

(1) Strokovni svet obravnava strokovna vprašanja in daje mnenja k strokovnim podlagam za izvajanje nalog iz 12. člena tega zakona.

(2) Strokovni svet sestavlja največ pet članov. Nadzorni svet pri imenovanju skrbi, da so v članstvu ustrezno zastopana znanja in kompetence na področjih delovanja strokovnega sveta, še posebej vzreje in reje konj ter konjenišva.

(3) Strokovni svet imenuje nadzorni svet družbe z mandatno dobo petih let na podlagi javnega poziva iz kroga strokovnjakov na področju varovanja kulturnih in naravnih vrednot, vzreje in reje konj, veterine, biotehnoških in zooloških znanosti, dobrobiti živali, konjenišva, klasične šole jahanja, digitalizacije in priprave informacij za genetsko vrednotenje. Za javni poziv se smiselno uporabljajo določbe tega zakona, ki določa javni poziv za člane nadzornega sveta družbe.

(4) Strokovni svet:

- podaja mnenje glede predlogov uprave, ki se nanašajo na normative za rejo in vzrejo lipicancev;
- izvaja nadzor nad vodenjem izvorne rodovniške knjige;
- podaja mnenje o predlogu posloводства glede klasifikacije črede lipicanskih konj s selekcijo;
- daje soglasje k letnemu načrtu prevedb;
- podaja mnenje glede predloga posloводства za sprejem letni plan pripustov;
- daje soglasje k letnemu paritvenemu načrtu;
- podaja priporočila glede smernic za trenersko in učno delo v konjeništvu in klasični šoli jahanja,
- potrjuje letni program usposabljanja kadrov in šolanja konj;
- podaja mnenje iz področja svojih pristojnosti, ki so namenjeni pripravi razvojne strategije in letnega programa dela;
- podaja mnenje glede stanja strokovnega dela s konji s poudarkom na zdravju, dobrobiti in delovni sposobnosti konjev;
- imenuje komisijo za letni pregled Kobilarne Lipica, ki oceni izvajanje rejskega in selekcijskega programa, pogoje reje in šolanja konj ter upravljanje s površinami namenjenimi reji konj strokovne preglede dela s konji s poudarkom na zdravju, dobrobiti in delovni sposobnosti konjev;
- podaja mnenja k uporabi konjev, ki sestavlja splošno populacijo črede, pri izvajanju sekundarnih dejavnosti;

- podaja predloge upravi s področja svojih pristojnosti;
- podaja predloge glede izvajanja ukrepov varstva kulturnih in naravnih vrednot.

(5) Za člana strokovnega sveta je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- odlikuje ga osebna integriteta in poslovna etičnost ter Komisija za preprečevanje korupcije zanj s pravnomočnim aktom ni ugotovila kršitev integritete, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije;
- ni bil obsojen zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali ni v kazenskem postopku z že zoper njega vloženo pravnomočno obtožnico za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti;
- njegove izkušnje kažejo na potrjeno znanstveno oziroma strokovno odličnost;
- ima izobrazbo na področjih dela strokovnega sveta;
- ni fizična oseba, ki ima ali je v zadnjih šestih mesecih imela funkcijo v politični stranki, na katero je bila voljena ali imenovana.
- je časovno razpoložljiv in bo časovno razpoložljiv med opravljanjem funkcije;

53. člen (uprava)

(1) Uprava je organ družbe, ki vodi posle družbe, ki ga na podlagi javnega poziva imenuje nadzorni svet družbe z mandatno dobo petih let.

(2) Uprava ima največ tri člane:

- direktor družbe kot generalni direktor,
- direktor za področje konjereje in konjenišva in
- direktor za področje turizma.

(3) Uprava vodi posle družbe v skladu z razvojno strategijo iz 10. člena tega zakona in letnim programom družbe iz 11. člena tega zakona. Za svoje delo sprejme poslovnik s predhodnim soglasjem nadzornega sveta družbe.

(4) Za upravo družbe se poleg določb, po zakonu, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, smiselno uporabljajo tudi določbe glede nezdržljivosti opravljanja funkcije, prepovedi članstva in dejavnosti, prepovedi in omejitev sprejemanja daril in omejitev poslovanja, ki veljajo za poklicne funkcionarje, prijava premoženjskega stanja in določbe o lobiranju.

(5) Uprava:

- predstavlja in zastopa družbo in skrbi za enotnost in skladnost usmeritev,
- vodi delo družbe na področju nalog iz 12. člena tega zakona v skladu s sprejeto strategijo razvoja, letnim programom dela in odločitvam uprave v okviru pristojnosti in pooblastil, ki jih določi nadzorni svet družbe in
- vodi delo družbe na področju izvajanja nalog iz 13. člena tega zakona v skladu s sprejeto razvojno strategijo, letnim programom dela in odločitvam uprave v okviru pristojnosti in pooblastil, ki jih določi nadzorni svet družbe.

(6) Za člana uprave je lahko imenovana oseba, ki ob pogojih, določenih v zakonu, ki ureja gospodarske družbe, izpolnjuje naslednja merila in pogoje:

- odlikuje jo osebna integriteta in poslovna etičnost ter Komisija za preprečevanje korupcije zanj s pravnomočnim aktom ni ugotovila kršitev integritete, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije;
- ima izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, oziroma raven izobrazbe, ki v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo, ustreza izobrazbi druge stopnje;
- ima deset let delovnih izkušenj, od tega vsaj tri leta na vodstvenih položajih, za generalnega direktorja, oziroma ima pet let delovnih izkušenj za direktorja za področje konjereje in konjenišva in direktorja za področje turizma, in dosega pri svojem delu dobre primerljive rezultate;
- znanje angleškega jezika na ravni vsaj B2 po skupnem evropskem referenčnem okvirju za jezike (CEFR);
- izkazuje odličnost pri načrtovanju in vodenju, kar dokazuje s pripravljeno vizijo in načrtom dela;

- ni bila obsojena zaradi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, ali ni v kazenskem postopku z že vloženo pravnomočno obtožnico za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti;
- ne opravlja funkcije, ki je po zakonu, ki ureja integriteto in preprečevanje korupcije, po tem ali drugem zakonu nezdržljiva s članstvom v nadzornem organu ali organu vodenja gospodarske družbe, in take funkcije ni opravljala v preteklih šestih mesecih;
- nima ali v zadnjih dvanajstih mesecih ni imela funkcije v politični stranki, na katero je bila voljena ali imenovana.

(7) Nadzorni svet družbe objavi javni poziv za imenovanje članov uprave najmanj štiri mesece pred potekom mandata člana uprave. Z javnim pozivom se določi način, postopek, roke, dokazila in dokumentacijo za prijavo za člane uprave. Vsaka prijava mora vsebovati:

- motivacijsko pismo kandidata, v katerem predstavi osebno voljo za delo,
- vizijo in načrt dela družbe oziroma področja dela,
- življenjepis kandidata,
- vsa dokazila, s katerimi dokazuje izpolnjevanje meril in pogojev iz prejšnjega odstavka.

(8) Nadzorni svet lahko za presojo izpolnjevanja meril in pogojev pooblasti SDH.

(9) Kršitev dolžnosti na podlagi tega zakona ali aktov upravljanja je hujša kršitev obveznosti člana uprave. Za razrešitev člana uprave se uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe.

(10) Člani uprave, njihovi ožji družinski člani in z njimi povezane pravne osebe ne smejo biti v poslovnem razmerju z družbo izven mandata, ki ga imajo kot člani uprave. Za poslovno razmerje se šteje vsak pravni posel razen poslov, v katerih so člani uprave družbe ter njihovi ožji družinski člani in z njimi povezane pravne osebe odjemalci običajnih produktov in storitev družbe po splošnih pogojih, ki veljajo za druge subjekte na trgu.

(11) Ožji družinski člani iz prejšnjega odstavka so: zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje, sestre in osebe, ki s posameznikom živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti.

(12) Prejemke članov uprave določi nadzorni svet družbe v skladu s politiko prejemkov, ki jo sprejme skupščina družbe.

54. člen (pristojnosti uprave)

(1) Uprava je odgovorna za vse odločitve upravljanja družbe. Posle družbe vodi samostojno in na lastno odgovornost v skladu s sprejetimi akti upravljanja. Akt o ustanovitvi družbe lahko določi, da sme uprava naslednje vrste poslov opravljati samo v soglasju z nadzornim svetom ali skupščino družbe, in sicer:

- pravne posle katerih vrednost enega posla ali več povezanih poslov skupaj presega 100.000 evrov, razen v kolikor so ti posli že predvideni v sprejetem letnem programu iz 11. člena tega zakona;
- priprava letnega programa iz 11. člena tega zakona.

(2) Vse druge naloge, pristojnosti in obveznosti uprave, ki niso posebej opredeljene v tem zakonu, določa zakon, ki ureja gospodarske družbe.

X. NADZOR

55. člen (nadzor nad upravljanjem)

Za nadzor nad upravljanjem Kobilarne Lipica v imenu Republike Slovenije je pristojno ministrstvo, pri čemer pri nadzoru izvajanja nalog, ki se:

- nanašajo na vzrejo in rejo lipicancev, sodeluje ministrstvo, pristojno za živinorejo,
- nanašajo na varovanje naravnih vrednot in prostora, sodeluje ministrstvo, pristojno za naravne vire in prostor,
- nanašajo na varovanje kulturne dediščine, sodeluje ministrstvo, pristojno za kulturo.

56. člen

(strokovni nadzor)

(1) Za nadzor strokovnih odločitev in ravnanj na področju skrbi in gospodarjenja s kulturnimi in naravnimi vrednotami, ki zajemajo zlasti reje in vzrejo lipicancev, delo z lipicanci in razvoj črede lipicanskih konj, vključno z veterinarsko oskrbo, učenjem, konjeništvom, delom z lipicanskimi konji pod sedlom in v vpregi, urejanje, vzdrževanje in kmetovanje na posestvu, vključno z zagotavljanjem virov za preskrbo črede lipicanskih konj, lahko ministrstvo po lastni presoji imenuje strokovno skupino za izvedbo strokovnega nadzora, ki je sestavljena iz strokovnjakov raziskovalnih institucij s področja biotehnologije, živiloreje in veterine.

(2) Pri opravljanju nalog nadzora ima organ iz prejšnjega odstavka pravico:

- pregledati prostore, delovna sredstva, pogodbe, listine in druge dokumente, vzeti vzorce lipicancev, krme in opraviti preiskave vzetih vzorcev,
- spremljati letno poročilo in razvojno strategijo Kobilarne Lipica ter
- opraviti druga dejanja, ki so v skladu z namenom nadzora.

(3) O opravljenem strokovnem nadzoru strokovna skupina iz prvega odstavka tega člena pripravi poročilo o strokovnem nadzoru z ugotovitvami in priporočili, ki ga predloži ministrstvu. Ministrstvo s poročilom strokovnega nadzora, vključno z ugotovitvami in priporočili, obvesti nadzorni svet in upravo družbe.

57. člen (pristojni inšpektorati)

(1) Izvajanje varstva kulturne dediščine nadzira inšpektorat, pristojen za kulturno dediščino.

(2) Izvajanje vzreje in reje lipicancev nadzira inšpektorat, pristojen za živilorejo.

(3) Izvajanje zdravstvenega varstva in razmnoževanja živali nadzira inšpektorat, pristojen za veterino.

58. člen (globe)

(1) Z denarno kaznijo od 2.000 do 10.000 evrov se za prekršek kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti, če na spomeniškem območju Kobilarne Lipica ravna v nasprotju z varstvenim režimom, določenim v 31. členu tega zakona ali ne upošteva prepovedi, določenih v 32. členu tega zakona.

(2) Z denarno kaznijo od 1.000 do 2.000 evrov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z denarno kaznijo od 100 do 500 evrov se za prekršek kaznuje posameznik, če na spomeniškem območju Kobilarne Lipica stori katero od dejanj, ki so v nasprotju z varstvenim režimom iz 31. člena tega zakona.

XI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

59. člen (zaznamba statusa kulturnega spomenika)

(1) Pristojno sodišče po uradni dolžnosti v zemljiški knjigi zaznamuje status kulturnega spomenika na nepremičninah, navedenih v tretjem odstavku 22. člena tega zakona.

(2) Ob zaznambi statusa kulturnega spomenika iz prejšnjega odstavka se v zemljiški knjigi izbriše zaznamba kulturnega spomenika na podlagi Zakona o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 107/06 – uradno prečiščeno besedilo, 33/07 – odl. US, 19/14, 38/16).

60. člen (ureditev statusnih vprašanj)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona družba Holding Kobilarna Lipica d.o.o. nadaljuje s poslovanjem kot družba iz prvega odstavka 9. člena tega zakona.

(2) Družba v roku največ šestih mesecev od začetka veljavnosti tega zakona pripoji družbo Kobilarna Lipica d.o.o. in je njena univerzalna pravna naslednica.

(3) Vlada v roku največ šestih mesecev od začetka veljavnosti tega zakona izpelje postopke akreditacije, izbora in imenovanja članic in članov nadzornega sveta družbe v skladu s tem zakonom.

(4) Obstoječi organi družbe Holding Kobilarna Lipica d.o.o. opravljajo svoje dolžnosti do imenovanja organov družbe v skladu s tem zakonom, obstoječi organi družbe Kobilarna Lipica d.o.o. pa do izvedbe pripojitve iz drugega odstavka tega člena.

(5) Zaposleni v družbi Kobilarna Lipica d.o.o. z dnem njene pripojitve nadaljujejo z delom v družbi kot univerzalnem pravnem nasledniku.

61. člen **(posledice pripojitve)**

Zaradi izvedbe pripojitve morata družbi Holding Kobilarna Lipica d.o.o. in Kobilarna Lipica d.o.o. pripraviti letno poročilo v skladu z 22. členom Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE).

62. člen **(rok za pripravo razvojne strategije)**

Družba najkasneje v roku enega leta od uveljavitve tega zakona pripravi in predloži vladi v sprejem razvojno strategijo iz 10. člena tega zakona.

63. člen **(načrt upravljanja)**

Kot načrt upravljanja iz četrtega odstavka 10. člena tega zakona se šteje Načrt upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica, ki ga je 25. maja 2022 s sklepom št. 32200-6/2022/2 sprejela vlada.

64. člen **(pravilnik o reji in vzreji lipicancev)**

Pravilnik o reji in vzreji lipicanskih konj v Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 143/22) se šteje kot predpis iz prvega odstavka 43. člena, ki določa normative o reji in vzreji lipicanskih konj.

65. člen **(prenehanje veljavnosti pogodb)**

(1) Koncesijska pogodba o izvajanju nalog javne službe, št. C2130-20-080008 z dne 29. 1. 2020, Dodatek št. 1 z dne 26. 5. 2020, Dodatek št. 2 z dne 28. 12. 2021, Dodatek št. 3 z dne 5. 5. 2022 in Dodatek št. 4 z dne 13. 4. 2023, ostanejo v veljavi do sklenitve pogodb iz 15. člena tega zakona.

(2) Pogodba o najemu nepremičnin št. C2130-19-090044 z dne 25. 11. 2019 ostane v veljavi do sklenitve pogodbe iz tretjega odstavka 14. člena tega zakona.

66. člen **(prenehanje veljavnosti)**

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 6/18).

67. člen **(začetek veljavnosti)**

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

II. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

V členu je opredeljen predmet zakona, in sicer se ureja status Kobilarne Lipica in premoženje na posestvu Kobilarne Lipica, ki je v lasti Republike Slovenije, skrb in gospodarjenje ter trženje s kulturnimi in naravnimi vrednotami Kobilarne Lipica, vse z namenom uresničevanja javnega interesa, doseganja kulturnih, naravovarstvenih, gospodarskih in razvojnih ciljev Kobilarne Lipica. Slednje je tudi vodilo pri določitvi poslanstva, vizije, načel, ciljev in organiziranosti Kobilarne Lipica.

K 2. členu

V členu so opredeljeni posamezni izrazi, uporabljeni v besedilu zakona, z namenom jasnosti in boljše preglednosti besedila. Iz razloga jasnosti izpostavljamo definicijo izraza »Kobilarna Lipica«, ki se uporablja preko celotnega besedila zakona, in pomeni matično kobilarno lipicanskih konj, ki zajema celoto spomeniškega območja državnega pomena, čredo lipicanskih konj, znanja, veščine in procese za rejo in vzrejo lipicanskih konj, delo s konji, konjeništvu, pravicami intelektualne lastnine in premoženjem v lasti Republike Slovenije. Za samo spomeniško območje državnega pomena (Lipica – Kobilarna Lipica, EID 1-07245) pa se uporablja izraz »posest Kobilarne Lipica«.

K 3. členu

S tem členom se določata poslanstvo in vizija Kobilarne Lipica, ki sta temelj, iz katerega izhaja celoten smoter in koncept zakonskih rešitev v nadaljnjih členih, kot tudi vodilo pri upravljanju Kobilarne Lipica v najširšem pomenu in nalogah države oziroma ministrstev na podlagi tega zakona. Poslanstvo – temeljni namen - Kobilarne Lipica je ohranjanje genetske pestrosti in razvoj črede lipicanskih konj, ohranjanje in razvoj lipicanca in konjeništvu, varovanje kulturnih ter naravnih vrednot ter predstavljanje in izobraževanje javnosti o teh vrednotah. Vizija – glavna usmeritev – Kobilarne Lipica pa je, da je svetovno prepoznavna matična kobilarna lipicancev, ki s sožitjem med konji, ljudmi in naravo vzreja lipicance z uporabo sodobnih selekcijskih orodij ob spoštovanju tradicije reje, kar je osnova za razvoj konjeništvu in prvovrstnih turističnih storitev.

K 4. členu

Zaradi pomena Kobilarne Lipica kot matične kobilarne lipicancev s pripadajočo snovno in nesnovno kulturno dediščino, čredo lipicanskih konj in ostalim premoženjem ter poslanstvom, ki je v javno korist, je Kobilarna Lipica priznan poseben status zaščite in varovanja s strani Republike Slovenije. Ta zahteva in vključuje tudi izključno in trajno lastništvo Republike Slovenije ter prepoved prodaje in obremenitve premoženja v Kobilarni Lipica, razen po tem zakonu. Država določi, da je Kobilarna Lipica strateška naložba.

K 5. členu

Ta člen določa premoženje, ki je v Kobilarni Lipica, in omejitve obremenitve in odtujitve le-tega. To premoženje obsega čredo lipicanskih konj, nepremičnine na posestvu Kobilarne Lipica, vključno z grajenimi strukturami, pravice intelektualne lastnine, navedene v tem zakonu, ter veščine in tehnike, potrebne za rejo in vzgojo lipicanca ter premičnine, ki so v lasti Republike Slovenije. Nepremičnega premoženja iz zavarovanega območja in izven zavarovanega območja, ki je namenjeno izvajanju nalog tega zakona, ni dovoljeno odtujiti ali kakorkoli obremeniti, razen če ta zakon opredeljuje drugače. Navedena omejitev velja tudi za plemensko jedro črede lipicanskih konj, premično kulturno dediščino in pravice intelektualne lastnine. Pod pogoji tega člena se lahko odda v najem nepremično premoženje na posestvu Kobilarne Lipica, v kolikor se ne uporablja za naloge skrbi in gospodarjenja z kulturnimi in naravnimi vrednotami; lahko proda, odda v najem in odtuji premično premoženje, ki je v lasti Republike Slovenije na posesti Kobilarne Lipica ter ni kulturna dediščina in ni potrebno za upravljanje Kobilarn Lipica ter lahko proda, odda v najem ali odtuji posamezne konje iz črede lipicanskih konj, ki niso potrebni za izvajanje nalog skrbi in gospodarjenja s kulturnimi in naravnimi vrednotami in le-to ne ogroža dolgoročnega zagotavljanja plemenskega jedra črede lipicanskih konj. Prihodki od navedenih razpolaganj pripadajo Republiki Sloveniji, izjema so prihodki od prodaje, oddaje v najem ali odtujitve kot posledice čiščenja kulturne in naravne krajine in oddaje stanovanj v najem. Zaradi rednih nalog vzdrževanja in čiščenja kulturne krajine občasno nastajajo lesni odpadki. Oddaja stanovanj se nanaša na zagotavljanje

stanovanja zaposlenim družbe. Ti prihodki, ki gredo na račun družbe, se uporabi za vzdrževanje premoženja in za oddajo stanovanj zaposlenim, kar je dodatna ugodnost za zaposlene, ki niso iz bližnje okolice in pripomore k dostopnosti do zaposlenih oz. k lažji fleksibilnosti dela.

K 6. členu

Upravljanje Kobilarne Lipica kot kompleksne celote premoženja ter znanja in tradicije z določenim poslanstvom in vizijo zajema naloge, ki se jih vsebinsko in operativno umešča v dva med seboj odvisna sklopa nalog. Prvi sklop nalog obsega naloge skrbi in gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami Kobilarne Lipica – tj. naloge, ki so usmerjene v ohranjanje in razvoj lipicanca, črede lipicanskih konj in konjenišva po izročilu klasične jahalne šole in ohranjanje kulturnih in naravnih vrednot Kobilarne Lipica ter zagotavljanju pogojev za to. Gre za naloge, s katerimi se udejanjajo elementi poslanstva Kobilarne Lipica vezani na ohranjanje genetske pestrosti in razvoj črede lipicanskih konj, ohranjanje in razvoj lipicanca in konjenišva ter varovanje kulturnih ter naravnih vrednot. Te naloge omogočajo in so podstat za drugi sklop nalog – tj. trženje kulturnih in naravnih vrednot in z njimi povezanih storitev, kar vključuje izvajanje gospodarskih in turističnih dejavnosti Kobilarne Lipica. Ta sklop nalog omogoča, da se rezultati skrbi in gospodarjenja s kulturnimi in naravnimi vrednotami Kobilarne Lipica, zlasti so v ospredju lipicanci in njihove aktivnosti in znanja, predstavijo javnosti, in sicer na privlačen način preko celovite turistične ponudbe, vendar z upoštevanjem primarnosti in občutljivosti konjev in drugih vrednot Kobilarne Lipica. Obveza usklajenosti obeh sklopov upravljanja Kobilarne Lipica, izrecno navedena v členu, izhaja iz same narave vrednot in premoženja Kobilarne Lipica.

K 7. členu

V členu so posebej izpostavljena načela, ki predstavljajo temeljne principe za upravljanje Kobilarne Lipica s strani družbe Kobilarna Lipica d.o.o., ki upravlja s Kobilarno Lipico. Ta načela so vodilo za družbo in njene organe pri njihovem delovanju kot tudi za druge deležnike in resorna ministrstva ter vlado v okviru njihovih nalog in pooblastil povezanih z upravljanjem Kobilarne Lipica. Posebej izpostavljamo dolžnost upoštevanja načel in smernic korporativnega upravljanja kot izhajajo iz Načel korporativnega upravljanja OECD in Smernic OECD za korporativno upravljanje družb v državni lasti. Eden od temeljnih ciljev zakona je vzpostaviti pravni okvir upravljanja Kobilarne Lipice, ki uresničuje načela in smernice korporativnega upravljanja, s tem členom pa ta načela in smernice jasno zavezujejo tudi družbo Kobilarna Lipica d.o.o. in njene organe ter ostale deležnike pri njihovem delovanju.

K 8. členu

Določeni so cilji upravljanja Kobilarne Lipica, ki predstavljajo tudi cilje tega zakona in usmeritev delovanja družbe Kobilarna Lipica d.o.o., ki na podlagi 9. člena tega zakona upravlja s Kobilarno Lipico, in njenih organov kot vseh resorna ministrstev in vlade v okviru njihovih nalog in pooblastil po tem zakonu.

K 9. členu

V členu je določeno, da upravljanje Kobilarne Lipica iz 6. člena tega zakona izvaja gospodarska družba, ki je v izključni lastni Republike Slovenije, slednja pa poslovnega deleža v njej ne sme deliti ali prenesti na drugo osebo. Glavna usmeritev družbe je izpolnjevanje ciljev upravljanja iz 8. člena tega zakona. Določena je tudi firma družbe - Kobilarna Lipica d.o.o.. Celostno upravljanje Kobilarne Lipica znotraj enega subjekta narekuje narava in odvisnost med obema sklopa upravljanja Kobilarne Lipica, ki je podano v obrazložitvi k 6. členu, in izkušnje z nepotrebnimi dodatne formalnosti, aktivnostmi in večjo nepreglednostjo, ki izhajajo iz ločitve teh funkcij na dve, čeprav povezani, pravni osebi (kot je bilo uvedeno z Zakonom o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 6/18)). V skladu z naravo nalog skrbi in gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami Kobilarne Lipica, katerih izvajanje je v javno korist, družba te naloge opravlja za Republiko Slovenijo – tj. v imenu in za račun Republike Slovenije. Trženje teh vrednot Kobilarne Lipica in z njimi povezanih storitev pa družba izvaja v lastnem imenu in za svoj račun, pri čemer pa se mora celoten dobiček družbe nameniti razvoju izvajanja nalog skrbi in gospodarjenja z kulturnimi in naravnimi vrednotami Kobilarne Lipica. Naloge, ki jih ima Republika Slovenija glede upravljanja Kobilarne Lipica operativno izvaja ministrstvom, pristojno za turizem, ki pri tem koordinira in se usklajuje z drugimi resorji pristojnimi za posamezne vidike upravljanja, reje in vzreje konj, konjenišva ter varovanja kulturnih in naravnih vrednot. V zadnjem odstavku tega člena je tudi izrecno navedeno, da za družbo ne velja plačni sistem za javni sektor. Že veljavni Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl.

US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21 in 139/22) v 1. točki 2. člena določa, da javna podjetja in gospodarske družbe, v katerih ima večinski delež oziroma prevladujoč vpliv država ali lokalna skupnost, niso del javnega sektorja po tem zakonu. Z besedilom sedmega odstavka želimo doseči, da tako ostane tudi v bodoče.

K 10. členu

V členu je podlaga za pripravo in sprejem dveh temeljnih dokumentov, ki določata srednjeročne usmeritve upravljanja Kobilarne Lipica za doseganje ciljev upravljanja– tj. razvojna strategija Kobilarne Lipica za obdobje desetih let in Načrt upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica za obdobje petih let. Z razvojno strategijo Kobilarne Lipica se določijo strateški cilji razvoja Kobilarne Lipica in ukrepi za njihovo uresničitev ter najmanj smernice in cilji glede določenih področij, med drugim glede razvoja črede lipicanskih konj in konjereje in konjeništvu. Razvojna strategija vsebuje tudi smernice in cilje glede vsebin Načrta upravljanja spomeniškega območja, zato mora biti slednji skladen z veljavno razvojno strategijo. V členu so določene tudi minimalne vsebine Načrta upravljanja spomeniškega območja, med drugim mora vključevati tudi načrt dejavnosti s finančnim okvirom. Oba dokumenta s sodelovanjem resornih ministrstev pripravi družba in sprejme vlada. Pred sprejemom družba za načrt upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica pridobi mnenje pristojnega organa za varstvo kulturne dediščine, t.j. Zavod za varstvo kulturne dediščine in mnenje organa, pristojnega za varstvo narave, t.j. Zavod RS za varstvo narave. Navedena organa sta pomemben deležnik pri načrtu upravljanja, ki mora varovati naravo in kulturno dediščino. Razvojna strategija Kobilarne Lipica in Načrt upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica sta osnova za pripravo letnih programov Kobilarne Lipica in ostale odločitve organov družbe.

K 11. členu

V členu je določena obveznost priprave in vsebina letnega programa upravljanja Kobilarne Lipica, ki ga pripravi družba do 30. tekočega leta za naslednje leto. Zaradi nalog po tem zakonu, vključno s tem, da je ministrstvo, pristojno za turizem, nosilec proračunske postavke za financiranje skrbi in gospodarjenja s kulturnimi in naravnimi vrednotami Kobilarne Lipica, se letni program upravljanja posreduje v potrditev ministru, pristojnemu za turizem. Letni program upravljanja v skladu z vsebinami razvojne strategije in načrta upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica vsebuje aktivnosti, ukrepe, cilje in kazalnike upravljanja v imenu in na račun Republike Slovenije (tj. skrb in gospodarjenje s kulturnimi in naravnimi vrednotami), pri čemer mora med drugim vsebovati klasifikacijo črede lipicanskih konj, načrt razpolaganja z lipicanskimi konji in stroške, ki jih družba namerava zaračunati Republikli Sloveniji za upravljanje v njenem imenu in za njen račun. Obvezni del letnega programa upravljanja je tudi ocena prihodkov in dobička družbe iz upravljanja Kobilarne Lipica, tudi glede nalog trženja kulturnih in naravnih vrednot in z njimi povezanih storitev, saj se tako del teh prihodkov (preko letnega plačila v proračunski sklad) kot dobiček uporabljata za nadaljnji razvoj skrbi in gospodarjenja s kulturnimi in naravnimi vrednotami.

K 12. členu

V členu so določene naloge v zvezi s skrbjo in gospodarjenjem s kulturnimi in naravnimi vrednotamiMed njimi so predvsem obveznosti, ki se nanašajo na rejo in vzrejo konj in konjeniške aktivnosti lipicancev ter vzdrževanje kulturne krajine in ohranjanje spomeniško zaščitenih vrednot Kobilarne Lipica. Npr. pri opravljanju nalog glede organizacije konjeniških tekmovanj v dresurnem jahanju in vprežni vožnji gre za dejavnost, ki je pomembna z vidika ohranjanja konjeniškega športa v Sloveniji. Ta dejavnost zasleduje javni interes na področju športa in načela, določena v zakonu, ki ureja šport.

K 13. členu

Ta člen opredeljuje naloge v zvezi s trženjem kulturnih in naravnih vrednot Kobilarne Lipica. S temi aktivnostmi se lipicanci in njihove aktivnosti in znanja ter ostala kulturna dediščina predstavijo javnosti, in sicer na privlačen način preko celovite turistične ponudbe z upoštevanjem primarnosti in občutljivosti lipicancev in drugih vrednot Kobilarne Lipica.

K 14. členu

Za uporabo nepremičnin Republike Slovenije za izvajanje nalog trženja kulturnih in naravnih vrednot in z njimi povezanih storitev družba Kobilarna Lipica d.o.o. plačuje del prihodkov od izvajanja teh nalog (nadomestilo). Ta del je določen na letni ravni v višini najmanj 3 odstotkov, in sicer na podlagi primerljivosti z obstoječimi plačili Holdinga Kobilarne Lipica d.o.o. za uporabo nepremičnin za te naloge (nadomestilo za stavbno pravico za hotel Maestoso in najem ostalih objektov), ki niso bile vezane na prihodke tržne dejavnosti, s hkratnim upoštevanjem stimulativnega učinka določitve plačila ter odvisnosti in zahtevani usklajenosti nalog trženja kulturnih in naravnih vrednot od nalog, ki omogočajo obstoj teh vrednot (tj. naloge skrbi in gospodarjenjem s kulturnimi in naravnimi vrednotami). Ministrstvo vsaka tri leta opravi revizijo glede višine letnega plačila. V členu je določen način plačevanja z akontacijami ter način obračuna letnega nadomestila z morebitnim poravnanjem akontacij letnega plačila z dejanskim obračunom letnega nadomestila.

K 15. členu

Člen opredeljuje prihodke družbe Kobilarna Lipica d.o.o. glede na posamezen sklop nalog upravljanja Kobilarne Lipica. Naloge v zvezi s skrbjo in gospodarjenjem s kulturnimi in naravnimi vrednotami opravlja družba v imenu in za račun Republike Slovenije ter za izvajanje teh nalog prejema letno plačilo, ki se na podlagi letnega programa Kobilarne Lipica dogovori s pogodbo, sklenjeno med Republiko Slovenijo in družbo, oziroma z dodatkom k tej pogodbi. V členu so določene tudi minimalne vsebine te pogodbe oziroma dodatka. Naloge v zvezi s trženjem kulturnih in naravnih vrednot opravlja družba v svojem imenu in za svoj račun kot tržno dejavnost in pri tem ustvarja prihodke na trgu z trženjem in prodajo turističnih produktov in storitev. Izrecno je izpostavljena tudi dolžnost Kobilarne Lipica d.o.o., da glede sklopov nalog upravljanja Kobilarne Lipica vodi ločeno računovodstvo.

K 16. členu

Člen opredeljuje način izvajanja investicij in investicijskega vzdrževanja, kar je ena od glavnih nalog družbe, ki jo v okviru nalog skrbi in gospodarjenja s kulturnimi in naravnimi vrednotami Kobilarne Lipica izvaja v imenu in za račun Republike Slovenije. Pri tem mora družba delovati kot dober gospodarstvenik in izvajati določene naloge v celotni verigi – od načrtovanja do izvedbe.

K 17. členu

Člen opredeljuje pogoje uporabe premoženja Republike Slovenije z vsemi nepremičninami, premičninami, nesnovno dediščino ter pravicami intelektualne lastnine, ki so v lasti Republike Slovenije in so potrebne za gospodarjenje s Kobilarno Lipica. Izpostavljena je temeljna dolžnost družbe Kobilarna Lipica d.o.o., da s premoženjem Republike Slovenije ravna s skrbnostjo dobrega gospodarstvenika in v skladu z najboljšimi praksami stroke na področju konjereje, konjenišva, kmetovanja, upravljanja premoženja, vzdrževanja nepremičnin in poslovnih dejavnosti.

Za nemoteno izvajanje nalog družbe po tem zakonu je pomembno, da ima družba prednostno pravico do zakupa kmetijskih zemljišč in gozdov v lasti Republike Slovenije, ki jih daje v zakup Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov in so v vplivnem območju Kobilarna Lipica in izven spomeniškega območja.

K 18. členu

Člen navaja intelektualno lastnino, s katero družba upravlja, med katere sodijo podoba kulturnega spomenika Kobilarna Lipica, geografska označba Lipicanec, ostale znamke, registrirane pri Uradu Republike Slovenije za intelektualno lastnino ali Mednarodnem uradu Svetovne organizacije za intelektualno lastnino, ki se nanašajo na Kobilarno Lipica, ter morebitne novo registrirane znamke, ki se nanašajo na Kobilarno Lipica in so v lasti Republike Slovenije. Člen določa soglasje vlade za morebitni prenos pravic za uporabo navedenih znamk na tretje. Za uporabo navedenih pravic intelektualne lastnine pri upravljanju Kobilarne Lipica družba ne plačuje nadomestila.

K 19. členu

V tem členu je razglašena enota nepremične dediščine Lipica – Kobilarna Lipica EID 1-07245 za spomeniško območje državnega pomena.

K 20. členu

V tem členu je pojasnjen pomen in kulturna vrednost spomeniškega območja Kobilarne Lipica za Republiko Slovenijo, predvsem z vidika pomena zaščite krajinskih, arhitekturnih, etnoloških in zgodovinskih značilnosti območja za nadaljnjo tradicionalno rejo in vzrejo lipicanskih konj in njihova medsebojna povezanost.

K 21. členu

V dotičnem členu so opredeljene vrednote, ki upravičujejo razglasitev Kobilarne Lipice kot spomenika državnega pomena, navedene so sestavine spomeniškega območja ter navedene konkretne številke stavb in parcelne številke nepremičnin, ki spadajo v spomeniško območje.

Ker ostaja želja, da se spomeniško območje Kobilarne Lipica obravnava kar se da celovito na enem mestu, so v nadaljnjih določbah (od 22. do 29. člena) opredeljeni tudi posamezni objekti kulturne dediščine, ki se direktno razglašajo s tem zakonom za spomenike državnega pomena in ne z odlokom vlade, kakor to predvideva zakon, ki ureja varovanje kulturne dediščine.

Pri določitvi in ureditvi spomeniškega območja in posameznih kulturnih spomenikov državnega pomena, ureditev tega dela zakona ostaja enaka kot v Zakonu o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 6/18).

K 22. členu

S tem členom je v okviru spomeniškega območja Kobilarne Lipica za kulturni spomenik državnega pomena razglašena enota dediščine: Lipica – Kapela sv. Antona Padovanskega (EID 1-03831). Navedene so tudi značilnosti, vrednote za razglasitev tega kulturnega spomenika, varovane sestavine spomenika ter stavbe in parcele, ki jih le-ta obsega.

K 23. členu

S tem členom je v okviru spomeniškega območja Kobilarne Lipica za kulturni spomenik državnega pomena razglašena enota dediščine: Lipica – Velbanca (EID 1-09172). Navedene so tudi značilnosti, vrednote za razglasitev tega kulturnega spomenika, varovane sestavine spomenika ter stavbe in parcele, ki jih le-ta obsega.

K 24. členu

S tem členom je v okviru spomeniškega območja Kobilarne Lipica za kulturni spomenik državnega pomena razglašena enota dediščine: Lipica – Graščina z Galerijo Avgusta Černigoja (EID 1-09173). Navedene so tudi značilnosti, vrednote za razglasitev tega kulturnega spomenika, varovane sestavine spomenika ter stavbe in parcele, ki jih le-ta obsega.

K 25. členu

S tem členom je v okviru spomeniškega območja Kobilarne Lipica za kulturni spomenik državnega pomena razglašena enota dediščine: Lipica – Stara depandansa (EID 1-09174). Navedene so tudi značilnosti, vrednote za razglasitev tega kulturnega spomenika, varovane sestavine spomenika ter stavbe in parcele, ki jih le-ta obsega.

K 26. členu

S tem členom je v okviru spomeniškega območja Kobilarne Lipica za kulturni spomenik državnega pomena razglašena enota dediščine: Lipica – Jubilejni hlev (EID 1-27626). Navedene so tudi značilnosti, vrednote za razglasitev tega kulturnega spomenika, varovane sestavine spomenika ter stavbe in parcele, ki jih le-ta obsega.

K 27. členu

S tem členom je v okviru spomeniškega območja Kobilarne Lipica za kulturni spomenik državnega pomena razglašena enota dediščine: Lipica – Hlevi in jahalnica Na Borjači (EID 1-27627). Navedene so tudi značilnosti, vrednote za razglasitev tega kulturnega spomenika, varovane sestavine spomenika ter stavbe in parcele, ki jih le-ta obsega.

K 28. členu

S tem členom je v okviru spomeniškega območja Kobilarne Lipica za kulturni spomenik državnega pomena razglašena enota dediščine: Lipica – Hlev 9 in 10 (EID 1-27628). Navedene so tudi značilnosti, vrednote za razglasitev tega kulturnega spomenika, varovane sestavine spomenika ter stavbe in parcele, ki jih le-ta obsega.

K 29. členu

S tem členom je v okviru spomeniškega območja Kobilarne Lipica za kulturni spomenik državnega pomena razglašena enota dediščine: Lipica – Hotel Klub (EID 1-30496). Navedene so tudi značilnosti, vrednote za razglasitev tega kulturnega spomenika, varovane sestavine spomenika ter stavbe in parcele, ki jih le-ta obsega.

K 30. členu

V tem členu je navedeno v katerih dokumentih so določene meje spomeniškega območja in posameznih kulturnih spomenikov ter mesto hranjenja izvornikov.

K 31. členu

Opremljen je varstveni režim za spomeniško območje in posamezne spomenike, ki vključuje omejitve v zvezi s posegi v prostor ter ravnanji z nepremičninami in obveznosti ohranjanja kulturne dediščine. Člen vsebuje tudi varstveni režim za ovrednoteno notranjo opremo.

K 32. členu

Člen opredeljuje prepovedi ravnanja na spomeniškem območju, in sicer je prepovedano vsakršno ravnanje, ki pomeni ogrožanje, okrnitev, poslabšanje ali drugačen negativni vpliv na kulturni spomenik kot celoto oziroma njegov posamezni del. Člen navaja dejavnosti, ki so prepovedane.

K 33. členu

Zaradi ohranjanja vizualne podobe krajine in spomeniškega območja so določene omejitve v zvezi z označevanjem oziroma postavljanjem oznak v spomeniškem območju.

K 34. členu

Strokovne naloge v zvezi z ohranjanjem nepremične dediščine opravlja Zavod za varstvo kulturne dediščine. Določene so tudi pravne podlage, kjer je potrebno soglasje oz. mnenje Zavoda. Strokovne naloge v zvezi z varstvom in ohranjanjem premične dediščine pa opravlja pristojni muzej.

K 35. členu

S tem členom se razglša tradicionalna reja in vzreja lipicanskih konj za nesovno dediščino državnega pomena, s čimer se poudarja pomen ustrezne reje tudi s kulturno varstvenega vidika. Tradicionalna reja in vzreja lipicancev je tudi vpisana na Reprezentativni seznam nesovne kulturne dediščine človeštva Organizacije Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) pod številko 17.COM 7.b.40, kar pomeni, da je tradicionalna reja in vzreja lipicancev izjemnega kulturnega pomena in varovana vrednota v svetovnem merilu.

K 36. členu

V tem členu so predstavljene osnovne značilnosti in namen reje in vzreje lipicancev, na osnovi katerih se ta smatra za nesovno kulturno dediščino. Podrobneje se način reje, rejski cilji, rejske metode in selekcijski program opredeli v rejskem programu, ki ga določi strokovni svet družbe.

Lipicance se redi z namenom ohranjanja izvorne avtohtone pasme lipicanca, razvoja in preizkušanja delovnih sposobnosti, izvajanja klasičnega konjeništvu ter za druge oblike konjeniškega udejstvovanja

pod sedlom in v vpregi. Lipicanci so tudi osnova za ohranjanje in nadgrajevanje znanj in veščin potrebnih za vzrejo in rejo konj ter vse oblike dela s konji, ki so se in se uporabljajo v Kobilarni Lipica od njenega nastanka, pri čemer je ključen prenos teh znanj in veščin na mlajše generacije. Način reje, rejske cilje, rejske metode in selekcijski program določi strokovni svet v rejskem programu za lipicance.

K 37. členu

V dotičnem členu so navedene varovane sestavine enote nesnovne dediščine »Tradicionalna reja in vzreja lipicancev«, katerih ohranjanje se zagotavlja z razglasom te nesnovne dediščine za nesnovno dediščino državnega pomena.

K 38. členu

Ta člen opredeljuje varstvene ukrepe, ki jih je potrebno izvajati z namenom ohranjanja nesnovne kulturne dediščine in podpiranja njenih nosilcev.

K 39. členu

Člen navaja mesto oz. evidenco, v kateri se evidentirajo nosilci ohranjanja nesnovne kulturne dediščine.

K 40. členu

Z namenom jasne opredelitve izvajalca strokovnih nalog v zvezi z ohranjanjem nesnovne dediščine državnega pomena je navedeno, da to izvaja Koordinator varstva nesnovne dediščine, kar je Slovenski etnografski muzej, ki je pooblaščen za izvajanje nalog, ki so zapisane v 98. členu Zakona o varstvu kulturne dediščine. Pri izvajanju strokovnih nalog koordinator sodeluje s krajevno pristojnimi ustanovami za varstvo premične dediščine.

K 41. členu

V tem členu je Kobilarna Lipica opredeljena kot izvorna kobilarna lipicancev, čreda lipicanskih konj pa kot avtohtona pasma izjemnega pomena, ki je sestavni del Kobilarne Lipica in last Republike Slovenije. Čredo lipicanskih konj sestavljata plemensko jedro in splošna populacija črede. Določeno je plemensko jedro črede z navedbo vseh šestih originalnih linij žrebcev in potrebnim številom plemenskih žrebcev ter navedbo vseh osemnajst klasičnih linij rodov kobil z najmanjšim potrebnim številom plemenskih kobil za nadaljnjo rejo. Poleg tega je kot plemensko jedro opredeljen tudi celoten naraščaj do četrtega leta starosti, ki je primeren za nadaljnjo vzrejo. V splošno populacijo črede spadajo lipicanci, ki iz različnih razlogov niso primerni za reprodukcijo plemenskega jedra in se zato namenijo za določene druga dejavnosti ali odprodajo. Družba sprejme in redno posodablja klasifikacijo črede lipicanskih konj glede na selekcijo v plemensko jedro, splošno populacijo in odprodajo iz splošne populacije.

K 42. členu

V tem členu je določeno, da obseg odprodaje lipicancev, ki obsega podatke o posameznem konju za odprodajo, ocenjeno tržno vrednost posameznega konja in predlogom načina odprodaje, pripravi družba s soglasjem strokovnega sveta in ga posreduje v sprejem vladi do 30. novembra tekočega leta za naslednje poslovno leto.

K 43. členu

Normativi o reji in vzreji lipicanskih konj se opredelijo s podzakonskim aktom, ki ga sprejme minister, pristojen za kmetijstvo. V členu so določene minimalne vsebine teh normativov, ki so postavljeni, da se zagotovi ustrezna tradicionalna reja in vzreja in usposobljenost konj. Temelj normativov je osnovna nega, ki omogoča dobrobit konj na splošno, so pa ti standardi nadgrajeni in prilagojeni potrebam lipicancev, ki so plemenita pasma od katere se zahtevajo določene intelektualno in telesno zahtevnejše aktivnosti. Upoštevanje normativov glede na celotno čredo je obvezno pri načrtovanju stroškov za posamezno leto v letnem načrtu. Pri izračunih je potrebno upoštevati celotno čredo, in ne le plemenskega jedra. S tem določilom se bo možno izogniti morebitnim splošnim varčevalnim ukrepom, ki so v preteklosti že vplivali na poslabšanje stanja črede v Kobilarni Lipica, predvsem v povezavi s kadri.

K 44. členu

Čreda lipicanskih konj je bistvo in smoter, iz katerega izhajajo poslanstvo in vizija Kobilarne Lipica in vse ostale aktivnosti, ki se v skladu s tem zakonom izvajajo v Kobilarni Lipica. Stanje črede lipicanskih konj je zato temeljni kazalnik uspešnosti ohranjanja in razvoja Kobilarne Lipica, zato je potrebo zagotoviti transparentno in celovito poročanje o stanju črede. Družba mora pripraviti poročilo o stanju črede lipicanskih konj v Kobilarni Lipica najkasneje do 31. marca tekočega leta za preteklo leto. Poročilo sprejmeta strokovni svet in nadzorni svet družbe. Družba z letnim poročilom poročilo o stanju črede lipicanskih konj v Kobilarni Lipica seznaniti ministrstvo in ministrstvo pristojno za živinorejo. V členu so določene tudi informacije, ki so bistvene za oceno stanja črede, in zato obvezna sestavina poročila.

K 45. členu

Na novo je v zakon vključena določitev načina vodenje izvorne rodovniške knjige, in sicer se vodi v elektronski obliki.

K 46. členu

V tem členu je vzpostavljena obveznost, da povezavi z izvajanjem nalog skrbi in gospodarjenjem s kulturnimi in naravnimi vrednotami Kobilarne Lipica za zagotovitev genetske rezerve in genetskega napredka družba vzpostavi lastno osemenjevalno središče.

K 47. členu

V tem členu so določeni organi družbe: skupščina, nadzorni svet, strokovni svet in uprava. Določena je tudi uporaba zakona, ki ureja gospodarske družbe, razen če je s tem zakonom določeno drugače.

K 48. členu

S tem členom je določeno, da naloge upravljanja naložbe Republike Slovenije v družbi Kobilarna Lipica d.o.o. izvaja oziroma uresničuje vlada. Zakon o Slovenskem državnem holdingu (Uradni list RS, št. 25/14 in 140/22; v nadaljevanju: ZSDH-1) v prvem odstavku 19. člena določa, da je SDH pristojen za upravljanje vseh naložb Republike Slovenije v imenu in za račun Republike Slovenije po lastni presoji in v skladu z ZSDH-1. Drugi odstavek tega člena ZSDH-1 pa določa primere, ko SDH ne glede na določbo iz prvega odstavka tega člena ni pristojen za upravljanje naložbe Republike Slovenije, in sicer je eden od teh primerov – če tako določa zakon. S tem zakonom je torej določeno, da z delež Republike Slovenije v družbi Kobilarna Lipica d.o.o. upravlja vlada, kar pomeni da vlada uresničuje pravice Republike Slovenije kot edinega družbenika v družbi Kobilarna Lipica d.o.o. – tj., da uresničuje naloge in pristojnosti skupščine družbe. Upravljanje te naložbe Republike Slovenije s strani vlade je utemeljeno na naravi dejavnosti družbe – tj. upravljanje Kobilarne Lipica kot premoženja Republike Slovenije s posebnim poslanstvom. Ta dejavnost je neločljivo povezana s premoženjem, ki se upravlja, zadeva delovna področja več resorjev (kulturna dediščina, živinoreja, turizem) in zahteva njihovo usklajeno sodelovanje in usklajenost. Pri tem ministrstvo, pristojno za turizem, opravlja naloge pripravljalnih dejanj, ki so potrebne za izvajanje nalog in pooblastil skupščine (priprava vladnih gradiv in njihovo usklajevanje ipd.). Namen tega modela upravljanja naložbe v družbo je, da se tudi pri upravljanju naložbe v družbo (ne samo pri pristojnostih, vezanih na upravljanje premoženja v Kobilarni Lipica) čim bolj upoštevajo specifične delovanja te družbe, pri čemer pa je ta model nagrajen z uvedbo zakonskega pooblastila Slovenskemu državnemu holdingu, d.d., (v nadaljevanju: SDH), da v imenu vlade kot skupščine družbe izvaja četrletna posvetovanja z družbo in na tej podlagi pripravlja priporočila za poslovanje družbe, ki jih lahko vlada upošteva ob sprejemu letnega načrta upravljanja kapitalskih naložb v upravljanju vlade. S to nadgradnjo modela upravljanja naložbe v družbo se v upravljanje posredno preko vloge SDH vključujejo dobre prakse upravljanja naložb v državni lasti in korporativnega upravljanja na splošno.

K 49. členu

Določena je sestava nadzornega sveta na način, da se v čim večji meri zagotovi pluralna zastopanost in s tem dopolnjevanje relevantnih strok (dejavnost družbe - zlasti reja in vzreja lipicancev, konjeništvu ali varovanja kulturnih in naravnih vrednot - ter stroke vezane na splošno upravljanje družb) in vidikov poslovanja (predstavniki ustanoviteljice Republike Slovenije, predstavnik zaposlenih družbe, predstavnik lokalne skupnosti). Za zagotovitev najvišjih standardov integritete, strokovnosti in izkušenosti, so določeni dodatni pogoji za člane nadzornega sveta, poleg tistih, določenih v zakonu, ki ureja gospodarske družbe, tudi nekateri dodatni pogoji iz Zakona o Slovenskem državnem holdingu in Zakon o integriteti in

preprečevanju korupcije, ki veljajo za člane organov nadzora v družbah s kapitalsko naložbo države. Za zagotovitev ravnotežja med pozitivnimi in negativnimi posledicami kontinuitete nadzora po naravi stvari, je določena omejitev zaporednih mandatov člana nadzornega odbora na največ dva.

Ta člen določa tudi pristojnosti in delovanje nadzornega sveta. Poleg pristojnosti, ki jih ima nadzorni svet na podlagi zakona, ki ureja gospodarske družbe, ima nadzorni svet družbe posebno pristojnost, da nadzoruje uresničevanje razvojne strategije in letnega programa dela družbe.

K 50. členu

V členu je določen način izbora kandidatov in imenovanje članov nadzornega sveta. Način izbora kandidatov za predstavnike ustanoviteljice temelji na javnem pozivu, s čimer se zagotavlja transparentnosti in širša obveščenosti javnosti za zagotovitev širokega kroga kandidatov. Kandidati za predstavnike ustanoviteljice, kandidata za predstavnika lokalne skupnosti, ki ju izbere župan Sežane in kandidata za predstavnika zaposlenih družbe, ki jih izbere svet delavcev družbe se vključijo v akreditacijski postopek. Za zagotovitev strokovne presoje ustreznosti kandidatov za člane nadzornega sveta družbe na ravni presoje kandidatov za člane organov nadzora in vodenja družb s kapitalsko naložbo države, ki je v upravljanju SDH, akreditacijski postopek kandidatov za člana nadzornega sveta družbe izvede SDH po smiselno podobnem postopku kot ga določa Zakon o Slovenskem državnem holdingu in Pravilnik o presoji potencialnih kandidatov za člane organov nadzora in vodenja družb s kapitalsko naložbo države. Na podlagi akreditacijskega postopka SDH oblikuje seznam kandidatov, ki izpolnjujejo pogoje, lahko pa jim tudi določi prednostni red, ki pa ni obvezujoč. Skupščina imenuje tri člane nadzornega sveta iz seznama akreditiranih kandidatov za člane nadzornega sveta kot predstavnike ustanoviteljice, ene člana iz seznama akreditiranih kandidatov za člana nadzornega sveta kot predstavnika lokalnih skupnosti ter enega člana iz seznama akreditiranih predstavnikov zaposlenih.

K 51. členu

Določeni so razlogi za odpoklic člana nadzornega sveta.

K 52. členu

Zaradi zagotovitve najvišjih standardov strokovnosti pri upravljanju Kobilarne Lipica v luči njenega poslanstva, zlasti pri varovanju kulturnih in naravnih vrednot, vzreje in reje lipicancev ter konjenišva pri upravljanju Kobilarne Lipica, se s to določbo med organe družbe kot samostojen organ umešča tudi strokovni svet. Vloga strokovnega sveta, ki se odraža v taksativno naštetih pristojnostih je, da podaja soglasja oziroma menja v zvezi z določenimi aktivnostmi in predlogi posloводства ter predloge, vse vezano na delokrog strokovnega sveta. Krepitev strokovnega sveta v primerjavi z ureditvijo v Zakonu o Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 6/18) je razvidna tudi iz sestave strokovnega sveta in izbora članov s tem, da se viša možno število članov na pet (prej trije člani), da se način izbora opravi na podlagi javnega poziva (prej na predlog pristojnih ministrov) ter da so v zakonu izrecno navedeni pogoji za člane strokovnega sveta. Sledni morajo biti iz kroga uveljavljenih strokovnjakov na področju vzreje in reje konj, veterine, biotehnoških in zooloških znanosti, dobrobiti živali, konjenišva, zlasti klasične šole jahanja ter varovanja kulturnih in naravnih vrednot in morajo izpolnjevati tudi nekatere pogoje, določene za člane nadzornega sveta. Strokovni svet imenuje nadzorni odbor, pri tem pa se upošteva ustrezna zastopanost posameznih strok, zlasti na področju vzreje in reje konj ter konjenišva.

K 53. členu

Zaradi multidisciplinarnosti upravljanja Kobilarne Lipica, ki jih vsebinsko umeščamo v dva sklopa kot izhaja iz 6. člena tega zakona in hkratne neločljive povezanosti in odvisnosti teh dveh sklopov nalog upravljanj, je uprava sestavljena iz treh članov - generalnega direktorja kot zastopnika družbe in dveh direktorjev, ki vodita delo družbe na področju posameznega sklopa upravljanja Kobilarne Lipica. Generalni direktor tudi skrbi za enotnost in skladnost delovanja uprave in s tem družbe ter posledično upravljanja Kobilarne Lipica. V členu so določeni tudi pogoji za člane uprave ter postopek njihovega izbora, ki se prične z javnim pozivom za zagotovitev transparentnosti in širše obveščenosti javnosti za možnost širokega kroga kandidatov, presojo izpolnjevanja meril in pogojev s strani prijavljenih kandidatov pa lahko nadzorni svet poveri SDH. V členu so urejene tudi posledice razrešitve ali odstopa člana uprave.

K 54. členu

Uprava družbo vodi samostojno z vsemi nalogami in obveznostmi posloводства po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, in je odgovorno za vse odločitve upravljanja družbe. Določena je tudi možnost omejitve za samostojno opravljanje določene vrst poslov, če je tako določeno v tem zakonu ali aktu o ustanovitvi družbe.

K 55. členu

Nadzor nad skladnostjo upravljanja Kobilarne Lipica, ki se izvaja v imenu Republike Slovenije, je poverjeno ministrstvu, pristojnemu za turizem, ki pri tem glede določenih področij v delokrogu drugega resorja sodeluje z ministrstvom, pristojnim za živilorejo, ministrstvom, pristojnim za naravne vire in prostor in ministrstvom, pristojnim za kulturo. Pristojnost za opravljanje revizij pravilnosti in smotrnosti poslovanja koncesionarja je preneseno na Računsko sodišče Republike Slovenije.

K 56. členu

Zaradi pomembnosti premoženja in vrednot Kobilarne Lipica, s katerimi se upravlja na podlagi tega zakona, katerega pomemben element je tudi dobro ime v stroki in javnosti, je v tem členu izrecno navedena možnost ministrstva, da kadar koli po lastni presoji strokovno ustreznost izvajanja nalog skrbi in gospodarjenja s kulturnimi in naravnimi vrednotami preveri tudi z imenovanjem strokovne skupine, sestavljene iz strokovnjakov raziskovalnih institucij s področja biotehnologije, živiloreje in veterine. Ministrstvo s poročilo strokovnega nadzora, vključno z ugotovitvami in priporočili, obvesti nadzorni svet in upravo družbe.

K 57. členu

Ta člen določa, da je nadzor nad izvajanjem določb, ki se nanašajo na varstvo spomeniškega območja in spomenikov državnega pomena v pristojnosti inšpektorata, pristojnega za kulturno dediščino. Nadzor nad izvajanjem določb, ki se nanašajo na vzrejo in rejo lipicanskih konj vrši inšpektorat, pristojen za živilorejo. Izvajanje določb, ki se nanašajo na zdravstveno varstvo in razmnoževanje živali pa spada v delokrog inšpektorata, pristojnega za veterino.

K 58. členu

Člen določa upravne ukrepe inšpekcijskega organa v primeru, da so kršene določbe glede varstvenega režima iz 33. člena tega zakona ali prepovedi iz 34. člena tega zakona. Inšpekcijski organ izda odločbo, s katero odredi, da je potrebno ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti odpraviti ali vzpostaviti prvotno stanje, z odločbo inšpekcijski organ tudi določi rok za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti oz. za vzpostavitev prvotnega stanja.

K 59. členu

Določeno je, da pristojno sodišče po uradni dolžnosti v zemljiški knjigi zaznamuje status kulturnega spomenika na nepremičninah, navedenih v tretjem odstavku 5. člena tega zakona.

K 60. členu

Z dnem uveljavitve zakona Družba Holding Kobilarne Lipica d.o.o. nadaljuje z delom kot družba Kobilarna Lipica d.o.o. V roku največ 6 mesecev pripori k tej družbi še sedanjo družbo Kobilarna Lipica d.o.o. Vlada RS v roku 6 mesecev izpelje postopke akreditacije, izbora in imenovanja članic in članov nadzornega sveta družbe. Obstoječi organi družbe Holding Kobilarna Lipica d.o.o. opravljajo svoje dolžnosti do imenovanja novih članov, organi obstoječe družbe Kobilarna Lipica d.o.o. pa do pripojitve. Zaposleni v sedanji družbi Kobilarna Lipica d.o.o. nadaljujejo z delom v novi družbi Kobilarna Lipica d.o.o.

K 61. členu

Določena je obveznost priprave letnega poročila družb Holding Kobilarna Lipica, d. o. o. in Kobilarna Lipica, d. o. o. pred pripojitvijo slednje prvi. Zakon o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 –

ZJF-C in 114/06 – ZUE) v 21. členu določa, da pravne osebe izjemoma izdelajo letna poročila tudi med letom in sicer ob statusnih spremembah, prenehanju in v drugih primerih, določenih z zakonom.

K 62. členu

Določen je rok za predložitev prve razvojne strategije Kobilarne Lipica po tem zakonu.

K 63. členu

Določeno je, da se kot načrt upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica po tem zakonu šteje Načrt upravljanja spomeniškega območja Kobilarne Lipica, ki ga je dne 25. maja 2022 s sklepom št. 32200-6/2022/2 sprejela vlada.

K 64. členu

Določeno je, da se Pravilnik o reji in vzreji lipicanskih konj v Kobilarni Lipica (Uradni list RS, št. 143/22), ki določa normative o reji in vzreji lipicanskih konj, šteje kot predpis iz prvega odstavka 44. člena.

K 65. členu

Določena je veljavnost obstoječih pogodb med Republiko Slovenijo in družbo Kobilarno Lipica d.o.o. oziroma družbo Holding Kobilarna Lipica, d. o. o., ki temeljijo na ZKL-1.

K 66. členu

S tem členom je določeno prenehanje veljavnosti obstoječega zakon o Kobilarni Lipica.

K 67. členu

Določen je rok za uveljavitev zakona.